

MATERIÁLY

**XII MEZINÁRODNÍ VĚDECKO - PRAKTICKÁ
KONFERENCE**

**«VĚDECKÝ PRŮMYSL EVROPSKÉHO
KONTINENTU - 2016»**

27 listopadu - 05 prosinců 2016 roku

Díl 2
Ekonomické vědy

Praha
Publishing House «Education and Science» s.r.o
2016

Vydáno Publishing House «Education and Science»,
Frýdlanská 15/1314, Praha 8
Spolu s DSP SHID, Berdianskaja 61 Б, Dnepropetrovsk

Materiály XII mezinárodní vědecko - praktická konference
« Vědecký průmysl evropského kontinentu – 2016». –
Díl 2. Ekonomické vědy.: Praha.
Publishing House «Education and Science» s.r.o -95 stran

Šéfredaktor: Prof. JUDr Zdeněk Černák

Náměstek hlavního redaktor: Mgr. Alena Pelicánová

Zodpovědný za vydání: Mgr. Jana Štefko

Manažer: Mgr. Helena Žáková

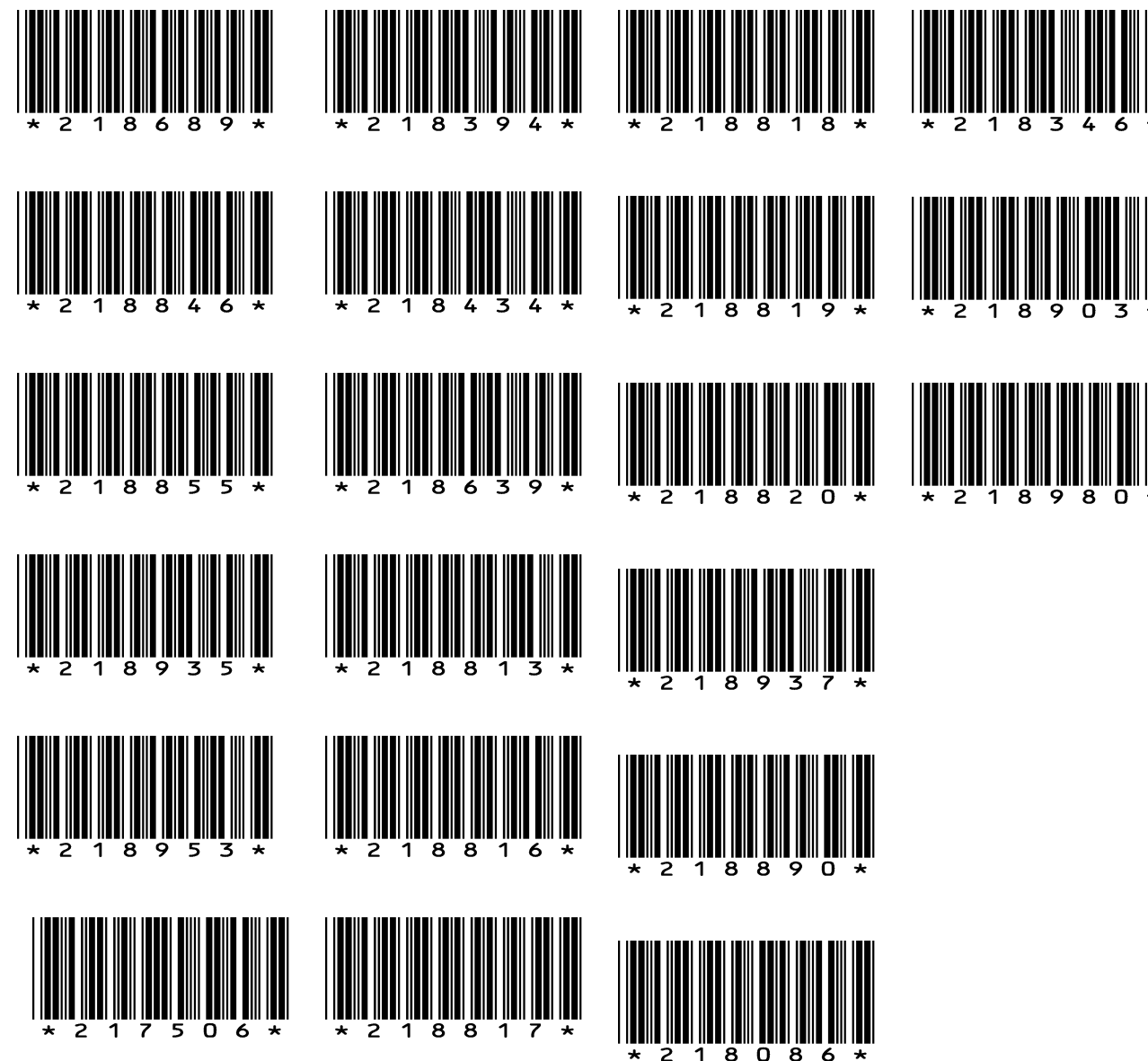
Technický pracovník: Bc. Kateřina Zahradníčková

XII sběrné nádobě obsahují materiály mezinárodní vědecko - praktická
konference «Vědecký průmysl evropského kontinentu»
(27 listopadu - 05 prosinců 2016 roku) po sekcích Ekonomické vědy.

Pro studentů, aspirantů a vědeckých pracovníků

Cena 270 Kč

ISBN 978-966-8736-05-6

Průmyslová ekonomika

Лук'янчук Н. С. ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	77
Абжанов С.А., Айтуганова З.Ш., Бейсенбаева М.Ж. СТРУКТУРА НАЦИОНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА. ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОЦЕССА МОДЕРНИЗАЦИЙ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ	81
Шехватов А.В. ОПИСАНИЕ МИРОВОЙ НЕФТЕДОБЫВАЮЩЕЙ ОТРАСЛИ	86
Демченко Т.А., Чвертко Л.А.В. ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АКЦІОНЕРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	89

© Kolektiv autorů, 2016
 © Publishing house «Education and Science» s.r.o.

EKONOMICKÉ VĚDY**Marketing a management**

к.е.н., доц. Фединець Н.І., Романів М.В.

Львівський торговельно-економічний університет

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Ефективність процесу управління організацією в сучасних умовах жорсткої конкуренції визначається технологією реалізації його функцій. Тому, “ставлячи” за ціль удосконалення технології менеджменту, слід зосередитися на удосконаленні його функцій. В першу чергу необхідно сконцентруватися на плануванні та визначенні цілей, що йому передують.

Питання планування діяльності підприємства є вкрай актуальним і знайшло дослідження у працях багатьох вчених: Е. Зіня, Я. Кузьменка [3], В. Осипова [4], В. Пасічника, С. Семенюк [5], Г. Тарасюка, Л. Швайка, А. Черепа та ін. Однак, необхідно зазначити, що проблематика розгляду планування як чинника ефективної технології менеджменту в організації потребує детальнішого вивчення.

Метою нашого дослідження є забезпечення реалізації планової функції як чинника ефективної технології менеджменту через призму заходів щодо усунення типових недоліків планування в організаціях сфери торгівлі.

У процесі визначення цілей в організації, зазвичай, присутні ряд недоліків, часто відсутня декомпозиція цілей на певний часовий період, зокрема рік. Таку декомпозицію можна було би зображати у вигляді “дерева цілей” сформованого та представленого в кінці року на підсумковій нараді на наступний рік, що дало би змогу акцентуватися на певних напрямках діяльності організації та забезпечило б кращу інформованість персоналу щодо цілей.

Кращому усвідомленню персоналом доцільності цілей організації, підвищення його результативності у напрямі реалізації таких цілей, на наш погляд, сприятиме застосування методу управління за цілями SMART [2].

Важливість забезпечення ефективного процесу визначення цілей в організації полягає у тому, що цілевизначення є необхідною стадією планування. У технології реалізації планової функції також присутні певні недоліки. У табл. 1 наведено потенційно можливі шляхи їх усунення в організації.

Таблица 1

Потенційно можливі шляхи усунення типових недоліків планування у вітчизняних організаціях

Недоліки планування	Можливі шляхи усунення недоліків
Недостатнє комп'ютерне та інформаційне забезпечення	Проведення маркетингових досліджень; формування бази даних маркетингових досліджень; використання програмного забезпечення процесу планування
Недостатня компетентність керівництва з ряду питань	Залучення спеціалістів організації та спеціалістів ззовні
Недостатня кваліфікація працівників при реалізації планів	Врахування обізнаності персоналу в конкретних питаннях; проведення нарад із заслуховування думок підлеглих та їх пропозицій
Обмеженість стратегічного планування	Представлення у вигляді послідовного вирішення стратегічних проблем; встановлення стратегічно важливих сфер діяльності; аналіз стратегічних зон; розроблення функціональної стратегії на рівні окремої зони, і на рівні всього підприємства; розробка довгострокових фінансових планів
Обмежена кількість експертів в процесі розроблення планів	Залучення до експертів якомога більше спеціалістів товариства
Недостатнє планування трудових показників	Використання трудових показників планування праці
Невідповідність планів визначеним цілям діяльності	Формалізація цілей; періодичний перегляд прийнятих планів

Швецов С.А., Этова Е.В., Воронкина Ю.А. КАТЕГОРИЙНЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ КАК КОНЦЕПЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ТОРГОВЫМ ПРОСТРАНСТВОМ В УСЛОВИЯХ КОНКУРЕНТНОГО РЫНКА..... 32

Булкот Г.В., Плахотнікова М.Г. МЕТОДИКА ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА 37

Нестеренко Н.А., Мартыненко Т.А., Николаева И.В., Самойленко Ю.С. ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОМОЩЬ КАК ОБЪЕКТ АУДИТА ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ОРГАНИЗАЦИИ 41

Булкот Г.В., Скрипка В.В. АУДИТ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ І ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ: СУТНІСТЬ І ВІДМІННОСТІ 45

Bulkot A.V., Pecherska N.P. CHARACTERISTICS OF THE CONTROL OF FIXED ASSETS AT THE ENTERPRISES OF UKRAINE 49

Булкот Г.В., Сіренко С.М. ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ЕФЕКТИВНОСТІ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ 52

Булкот Г.В., Балашова О.О. ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ 55

Булкот Г.В., Радійовська М.В. PECULIARITIES OF THE EQUITY AUDIT AT THE ENTERPRISES, INSTITUTIONS, ORGANIZATIONS..... 59

Туребаева Ж.К. Илесова А. СЕГМЕНТАРЬНАЯ ОТЧЕТНОСТЬ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА..... 63

Yatsenko H.Yu. THE FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION: POTENTIAL IMPLICATIONS FOR DEVELOPED ECONOMIES, EMERGING ECONOMIES AND FRONTIER MARKETS 70

Obsah

EKONOMICKÉ VĚDY

Marketing a management

Фединець Н.І., Романів М.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В ОРГАНІЗАЦІЇ.....	3
Белканія Л.Г. , Наторіна А.О БРЕНД-МЕНЕДЖМЕНТ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ.....	7
Черевко О.В., Радзіховська Ю.М. НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕРФЕЙСНОЇ БЕЗПЕКИ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВНЗ... 	10
Топоров С.И., Савельева Н.А., Пащенко Е.А. ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ОРГАНИЗАЦИОННОГО СТРУКТУРИРОВАНИЯ СФЕРЫ МЕДИЦИНСКОГО ТУРИЗМА.....	15
Шевченко В.М., Задоя М.В. ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ В ТУРИСТИЧНІЙ ФІРМІ.....	19
Пуліна Т.В., Шкуренко В.С. ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «МАРКЕТИНГ-МЕНЕДЖМЕНТ» В УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ З ВИРОБНИЦТВА НЕРУДНИХ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ.....	21

Účetnictví a audit

Шмиголь Н.М., Стрелець Н.В. REGULATORY FRAMEWORK DEFINITION OF FINANCIAL RESULTS IN UKRAINE	24
Аппакова Г. Н. ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕТА И ПРЕДСТАВЛЕНИЕ ОТЧЕТНОСТИ СОГЛАСНО МСФООС	26

Для організацій із невеликою чисельністю персоналу характерна недостатня увага до планування трудових показників. Однак, кожна організація прагне до розвитку, розширення сфер діяльності, охоплення нових ринків, тому слід зосереджуватися і на плануванні трудових показників. З врахуванням тенденцій розвитку організацій сфери торгівлі доцільним є використання наступних груп трудових показників планування праці:

- кадрові показники, пов'язанні з чисельністю та структурою кадрів;
- показники щодо оплати праці;
- показники щодо витрат, пов'язаних із соціальними виплатами;
- показники, що пов'язанні із забезпеченням належних умов праці.

План з праці та заробітної плати має бути важливим розділом стратегічного плану та всієї сукупності планових документів організації та може складатися з плану щодо підвищення продуктивності праці, плану по фонду оплати праці, плану з організації праці, плану щодо чисельності працівників і т. ін [1].

Таким чином, виявлення типових недоліків у реалізації планової функції у вітчизняних організаціях торгівлі та наведені можливі шляхи їх усунення є передумовою ефективною технологією менеджменту в організації.

Література:

1. Васюта Б.В., Чечіль Т.В. Сучасна система трудових показників на підприємстві / Б.В. Васюта, Т.В. Чечіль. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3663>.
2. Ковалевська А.В. Інструменти цілевстановлення на підприємстві: методичний аспект / А.В. Ковалевська // SOCIAL ECONOMICS, edition 50, 2015. – С. 133-139.
3. Кузьменко Я., Хворост О. Поняття стратегічного планування на підприємстві / Я. Кузьменко, О. Хворост. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/29053/1/management%20firm.pdf>.
4. Осипов В.М. Стратегічне планування як ефективний інструмент управління регіональним розвитком / В. Осипов, І. Півоварчук, І.

Парасюк // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2011. – №1. – С. 89-100.

5. Семенюк С. Маркетингове планування діяльності підприємств / С.Семенюк // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 1(26). – С. 84-92.
6. Яркіна Н.М. Принципи формування комплексного механізму менеджменту в організації / Н.М. Яркіна // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2014. – Випуск 1 (52). – С. 290-296.

низькою ефективністю їх реалізації, полярністю економічних інтересів. Ці моменти недостатньо враховуються при розробці економічної політики в Україні. Також відмітимо, що механічне перенесення форм та методів управління капіталу акціонерного товариства, що використовувались у розвинених ринкових країнах, не дасть позитивних результатів без врахування специфіки трансформаційних умов України та особливостей організації економічної діяльності вітчизняних промислових підприємств.

Література:

1. 1.Ван Хорн Дж.К. Основы управления финансами / Дж.К. Ван Хорн; [пер. с англ.; гл. ред. серии Я.В.Соколов]. -М.: Финансы и статистика, 1996. - 799 с.: ил.
2. 2.Диксон Д.Е.Н. Совершенствуйте свой бизнес / Д.Е.Н. Диксон; [пер. с англ.] – М.: Финансы и статистика, 1994.- 229с.: ил.
3. 3.Hansen, D.R., Mowen, M.M. (2006). Cost Management: Accounting and Control. 5-th edition. Thomson South Western. 984p.

відновлення національного промислового виробництва в нашій державі та виведення його на рівень високорозвинених країн.

Треба зауважити, що досить значна частка виробництва недержавних підприємств в Україні припадає на підприємства корпоративного сектора, основу якого складають господарські товариства. Проте реформування власності та реструктуризація підприємств так і не стали підґрунтям успішного розвитку економіки України. Крім того, паралельно зі становленням недержавного сектора поряд зі старими, виникли нові проблеми економічного та соціального характеру, а саме масове банкрутство підприємств, поширення безробіття, поглиблення соціальної диференціації у суспільстві.

Головними причинами незадовільного стану підприємств корпоративного сектора стали прорахунки, не виваженість та непослідовність реформування власності, обмеженість нормативно-правового та інституціонального середовища.

Важливе місце серед цих проблем займає проблематика становлення і розвитку капіталу акціонерного товариства як елементу суспільного капіталу, специфіка його функціонування в межах трансформаційного періоду, його роль у забезпеченні економічного зростання та формуванні економічних відносин у корпоративному секторі. Тому посилений інтерес у теоретичному аспекті та з позицій практичного застосування викликають проблеми виявлення особливостей формування капіталу акціонерного товариства в сучасних ринкових умовах функціонування, визначення впливу чинників зовнішнього середовища на зростання вартості капіталу акціонерного товариства, дослідження мотиваційного механізму його використання та підвищення ефективності формування саме акціонерного капіталу.

Значення становлення і розвитку капіталу акціонерного товариства є важливим питанням, що сприяє розв'язанню проблем економічного зростання, відтворення та розподілу сукупного капіталу в державі, втілення ефективних механізмів мотивації підприємницької діяльності, зростання підприємницької та інноваційної активності акціонерних підприємств в Україні.

Таким чином, необхідно погодитись з тим, що корпоративні відносини в сучасних умовах господарювання в Україні характеризуються нестабільністю,

Белканія Л.Г.
Науковий керівник: Наторіна А.О.,
 к.е.н., ст. викладач кафедри маркетингу та менеджменту
 Донецький національний університет економіки

БРЕНД-МЕНЕДЖМЕНТ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Однією з найбільш ефективних маркетингових технологій, які забезпечують управління конкурентоспроможністю підприємства є брендинг, який сприяє формуванню і підтриманню стійкого ринкового попиту на його товари, а також забезпеченню довготривалого рівня лояльності споживачів.

Вищезазначене зумовило помітний інтерес до дослідження різних аспектів бренд-менеджменту таких вітчизняних і зарубіжних науковців: Армстронга Г. [1], Вонга В. [1], Котлера Ф. [1], Мартасова Д. [4], Наторіної А. [5], Сондерса Дж. [1], Струтинської І. [2], Темпорала П. [3]. Деталізація процесу управління брендом залишається актуальною до сьогодні.

Метою роботи є розкриття сутності поняття бренд-менеджменту, вивчення його особливостей як невід'ємного фактору сучасності.

Бренд-менеджмент – це діяльність зі створення тривалої прихильності до товару на основі спільного впливу на споживача рекламних повідомлень, товарної марки, пакування, матеріалів для стимулювання збуту та інших елементів комунікації, об'єднаних певною ідеєю та фірмовим оформленням, які виокремлюють товар серед конкурентів і створюють його образ [2, с.204]. Бренд-менеджмент поєднує творчі зусилля рекламодавця, рекламної агенції, торгових фірм та посередників у масштабному впливі на свідомість споживача бренд-іміджу. Таким чином, першочерговою метою бренд-менеджменту є підвищення цінності того чи іншого бренду. Інноваційні товари задовольняють реальне, стійке очікування споживачів, яке раніше було не таким наявним. Саме це лежить в основі виникнення таких бренд-концепцій, як, наприклад, «Nestle», «Calvin Klein», «Nike», «Kodak» [1, с. 89].

Базою для прийняття рішень щодо формування або актуалізації портфеля брендів підприємства є результати маркетингових досліджень і аналізу переваг споживачів, що дають можливість визначити стан брендів з урахуванням споживчої лояльності, а аналіз пропозицій конкурентів дозволяє сформувати відповідну систему ролей брендів у портфелі з урахуванням конкурентної диференціації. На рис. 1 наведено модель вибору інструментів бренд-менеджменту для формування цільових станів бренду.

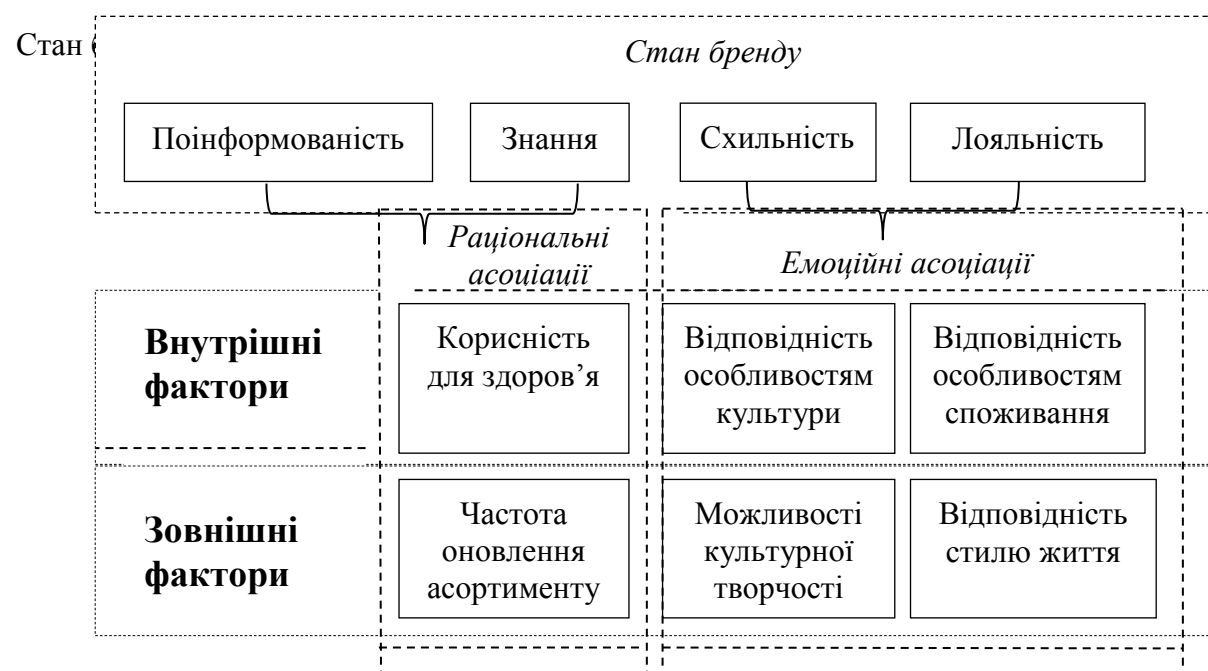

Рис. 1. Модель вибору інструментів бренд-менеджменту [4, с. 95]

Сутність бренд-менеджменту виражається у процесі, що намагається встановити контроль над тим, який вплив має марка та що вона виражає, та над тим, як вона сприймається споживачем. Отже, з'являється необхідність впливу на сприйняття різних цільових аудиторій. Це означає чітку ідентифікацію ідей та понять, які символізує бренд, його індивідуальності, і такого позиціонування, що відрізняє його від брендів-конкурентів.

Процес бренд-менеджменту ускладнює той факт, що багато елементів, які сприяють успіху бренду, часто не можуть контролюватися менеджерами: дії конкурентів, економічні фактори та тенденції поведінки споживачів. У щоденній роботі менеджера попереджувальні та реагуючі дії нерозривно пов'язані, і саме

к.е.н. Демченко Т.А., к.е.н. Чвертко Л.А.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
Україна

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АКЦІОНЕРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Досить актуальним на сьогоднішній день є необхідність подальшого дослідження формування капіталу акціонерного товариства в сучасній економіці, характерних рис його функціонування, дослідження форм його реалізації та розробки мотиваційних механізмів зростання ефективності використання переваг, притаманних акціонерному підприємству. Значення становлення і розвитку капіталу акціонерного товариства є важливим питанням, що сприяє розв'язанню проблем економічного зростання, відтворення та розподілу сукупного капіталу в державі, втілення ефективних механізмів мотивації підприємницької діяльності, зростання підприємницької та інноваційної активності акціонерних підприємств в Україні.

Ринкові трансформаційні перетворення економіки України вимагають проведення таких кардинальних заходів, які б були спрямовані на закріплення економічної стабілізації в країні та переходу до стійкого економічного зростання. Відправною точкою в розгортанні ринкових принципів господарювання в Україні стало реформування власності, створення змішаної економіки з потужним приватним сектором, реалізації нових мотивів та стимулів економічного розвитку. Проведене роздержавлення та приватизація власності, стимулювання ділової активності підприємств, що були реструктуризовані, повинні були б стати в Україні передумовою створення оптимальної структури економіки, здатної забезпечити високі темпи економічного розвитку. Так як підприємства корпоративного сектору відіграють провідну роль у системі суспільного виробництва в більшості країн світу, то формування та розвиток капіталу акціонерного товариства повинен бути пріоритетним напрямком

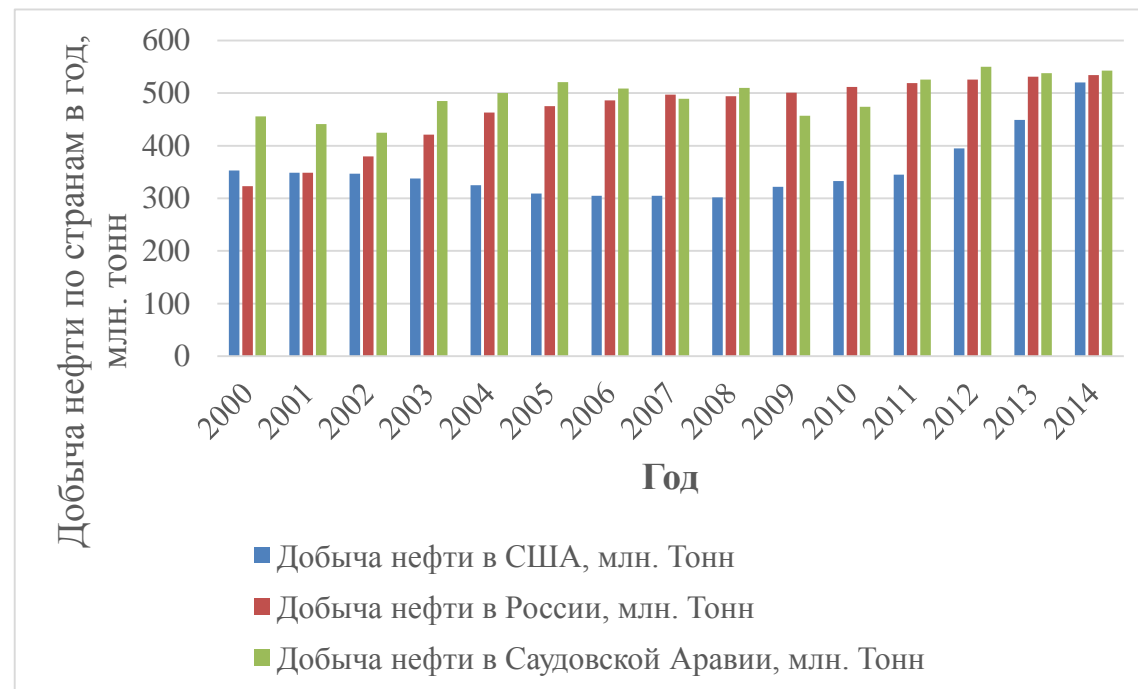

Рисунок 2. Распределение объема добычи нефти в крупнейших странах производителей

ця обставина робить бренд-менеджмент таким хвилюючим: бренди живуть на постійно змінюваному ландшафті, що наповнений проблемами та можливостями [3, с.290]. Однак це не означає, що ніяким чином не можна по впливати на обставини зовнішнього середовища, доцільним є реалізація стратегічного маркетингу, що передбачає безперервний і систематичний аналіз потреб певних груп споживачів, розробку та виробництво товару (надання послуг), що дасть можливість підприємству обслуговувати обрані групи більш ефективно, ніж їхні конкуренти.

Отже, у роботі досліджено особливості процесу бренд-менеджменту на підприємствах та встановлено що бренд – це невід’ємний елемент ринкових відносин, який сприяє конкурентоспроможності продукції. Можна зробити висновок, що бренд-менеджмент сприяє створення іміджу підприємства, а також відповідає за підвищення цінності того чи іншого бренду, а перспективи застосування принципів брендингу зумовлені численними вигодами, які отримують продавець, виробник та власник успішної торгової марки.

Література:

1. Котлер, Ф. Основы маркетингу / Ф. Котлер, Г. Армстронг, В. Вонг, Дж. Сондерс. – 5-е европейске видання. – ІД Вільямс, 2014.
2. Струтинська І. В. Бренд-менеджмент: теорія і практика.-навч. посібник / І. В. Струтинська. – Тернопіль: Прінт-офіс, 2015.
3. Темпорал П. Эффективный бренд-менеджмент/ Пер. с англ. под ред. С.Г. Божук. – СПб.: Нева, 2004. – 288 с.
4. Мартасов Д. А. Бренд-менеджмент як адаптивний інструмент диференціації на споживчих ринках / Д. А. Мартасов, П. Ю. Невоструєв // Бізнес. Освіта. Право. – 2014. – № 4. – С. 92-96.
5. Natorina A. O. Brand management cognition / A. O. Natorina // Збірник тез доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції «Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу», 2016 р. – Суми : ФОП Ткачо О. О., 2016. – С. 18-20.

д.е.н. Черевко О.В., Радзіховська Ю.М.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,
Україна*

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕРФЕЙСНОЇ БЕЗПЕКИ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВНЗ

Забезпечення інтерфейсної безпеки має передбачати комплекс дій, спрямованих на мінімізацію загроз та ризиків економічній безпеці вищого навчального закладу з боку його контрагентів. Як відзначає Свідерська А., загалом під ризиком контрагента можна розуміти як групу ризиків, що стосуються вибору партнера та можуть призвести до затримки, невиконання чи неналежного виконання зобов'язань за угодою. Причинами виникнення таких ризиків є брак інформації про партнера [1, с.118], як наявного, так і потенційного. Таким чином, ще раз підкреслюється тісний зв'язок стану підсистем інтерфейсної та інформаційної безпеки у системі економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності.

До переліку контрагентів ВНЗ Ілляшенко С.М. пропонує відносити їх абітурієнтів, освітні заклади, що їх готують (школи, коледжі, технікуми тощо), посередників, у тому числі іноземних, у наданні освітніх послуг, підприємства, та установи, що забезпечують працевлаштування випускників [2, с.146]. Спираючись на інформацію, що міститься у Постанові від 28.08.2001р. №368 «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» [3], можна припустити, що контрагентом ВНЗ може вважатись будь-яка особа (фізична чи юридична), яка має з ним відносини фінансового характеру (справедливо як для банків, для яких призначено цю постанову, так і для ВНЗ). При цьому контрагент може одночасно мати з суб'єктом (у даному випадку ВНЗ) відносини іншого характеру (зокрема трудові) та освітнього або наукового характеру (з огляду на специфіку функціонування вищих навчальних закладів).

Таким чином, перелік контрагентів ВНЗ може бути досить широким. Відповідно, чималою є і кількість ризиків, що супроводжують відносини ВНЗ з

причин актуальності зниження себестоимости добычи за счет снижения затрат на закупки.

В абсолютном выражении прирост добываемой нефти в год составил свыше 200 млн. тонн. При этом растущее предложение сопровождалось ростом спроса, что объясняется общим ростом мировой экономики, так как для развивающейся экономики характерно увеличение промышленного производства, что неизменно сопровождается ростом спросом на топливо. Этот факт подтверждается тем, что в 2009 году добыча нефти резко сократилась вопреки устоявшемуся тренду, что было вызвано кризисом мировой экономики и соответственно падением спроса на энергоресурсы. Однако далее, пережив экономический спад, мировая экономика начала восстанавливаться, что спровоцировало увеличение спроса на сырьё.

Но в конце 2000-ых годов в США началась сланцевая революция, которая заключалась в том, что с развитием технологий нефтедобычи себестоимость производства нефти из труднообрабатываемых пород упала по некоторым оценкам почти в 2 раза: со 100 до 50 долларов. Цена на нефть в последние 10 лет стабильно находилась выше данной отметки (за исключением кризисных периодов в 2009 году), соответственно начал активно развиваться бизнес по добыче сланцевой нефти в США, создавалось множество новых компаний, производивших данный сорт нефти, так как каждая новая появляющаяся «сланцевая» скважина окупалась в среднем за 8 месяцев. В связи с этим, добыча в США существенно возросла и практически сравнялась с лидерами рынка – Россией и Саудовской Аравией, что можно видеть на графике ниже (Рисунок 2).

Это привело к значительному увеличению предложения нефти на рынке, а также падению спроса на зарубежную нефть со стороны его крупнейшего потребителя, США. Кроме того, из-за замедления темпов роста китайской экономики (второго по объемам потребителя нефти) спрос на нефть существенно снизился. Данные факторы привели к значительному превалированию предложения над спросом в 2015 году. Также с целью устранить нежелательного конкурента на рынке, страны Ближнего Востока стали проводить агрессивную демпинговую политику, в результате чего нефтяные котировки обрушились приблизительно в 2 раза за полгода.

Студент Шехватов А.В.

Национальный исследовательский университет Высшая школа экономики, Россия

ОПИСАНИЕ МИРОВОЙ НЕФТЕДОБЫВАЮЩЕЙ ОТРАСЛИ

Начиная с 2000 года объем мирового рынка нефти неуклонно рос, за исключением кризисных для нефтяной отрасли 2002 и 2009 годов. По сравнению с 2000 годом, в 2014 году объем рынка увеличился более чем на 600 млн. тонн. С 2000 года Россия увеличила свою долю на мировом рынке с 8,9 до 12,7 процентов, что делает Россию одним из лидеров нефтяной промышленности в мире, лишь незначительно уступая Саудовской Аравии. Эту динамику можно видеть на графике, представленном ниже (Рисунок 1).

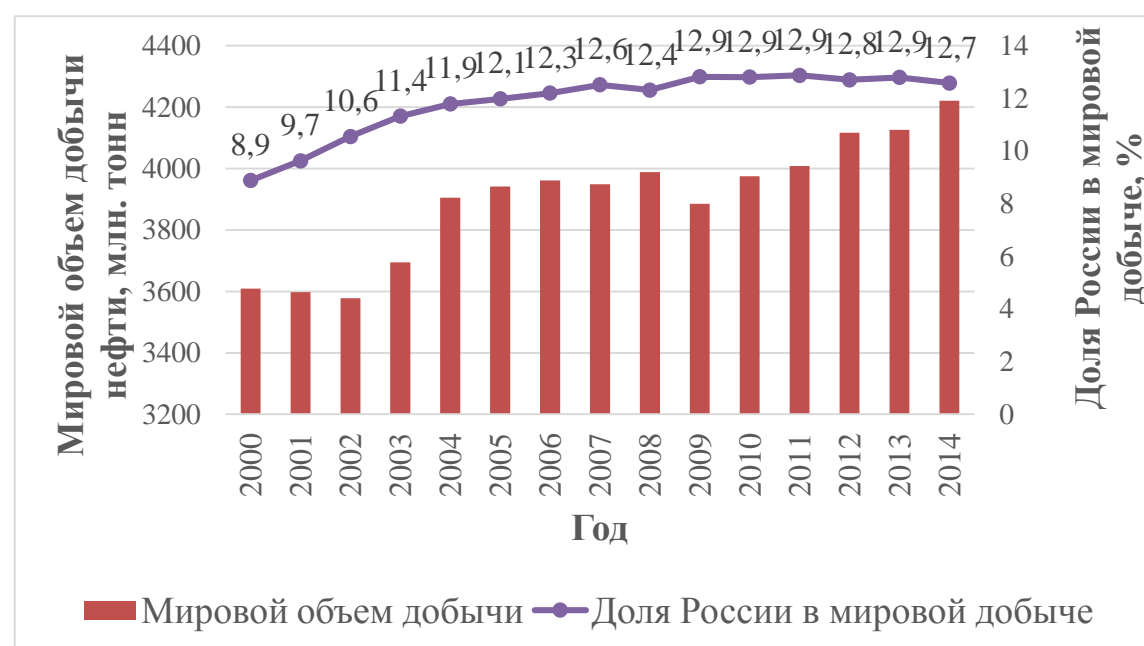

Рисунок 1. Динамика мирового объема нефти и доля России в мировой добыче за 2000-2014 гг.

Таким образом, можно ожидать, что в будущем рынок продолжит расширяться как в России, так и во всем мире. Это является одной из главных

контрагентами, та протидіяти яким ефективна підсистема інтерфейсної безпеки вищого навчального закладу повинна мати змогу. Найбільш ризикованими є відносини з тими контрагентами, взаємовідносини з якими мають фінансову природу, та будуються на договірній основі.

Основне, що можна запропонувати для підвищення рівня інтерфейсної безпеки ВНЗ – це контроль за організацією та проведенням роботи з контрагентами з боку фахівців з економічної безпеки. Необхідним є запровадження системи звітності у ВНЗ, призначеної для упорядкування роботи з контрагентами навчального закладу, ведення реєстру укладених договорів на вступ, навчання, проходження практики, надання різного роду послуг тощо. Інформаційно-аналітична робота щодо забезпечення інтерфейсної безпеки повинна передбачати облік контрагентів навчального закладу, додавання, редагування та видалення контрагентів із інформаційних систем ВНЗ; створення груп системних контрагентів (студентів, абітурієнтів, співробітників, слухачів курсів підвищення кваліфікації / перепідготовки), ведення журналу реєстрації укладених з контрагентами договорів, зберігання копій (у тому числі цифрових) договорів в уніфікованій системі документообігу ВНЗ, ведення історії переговорів з контрагентами, заповнення переліку атрибутів контрагентів, обмеження права доступу до інформації щодо контрагентів і договорів.

Збір інформації про суб'єктів господарювання, з якими взаємодіє ВНЗ, має бути невід'ємним процесом у його діяльності. Щоправда, конфіденційні дані про контрагентів не можуть бути отримані законним шляхом, і є відомими лише обмеженому колу осіб. Але багато про що суб'єкти господарювання активно інформують оточення, бажаючи підвищити рівень власної інформаційної прозорості, надаючи відомості про себе, свої продукти і послуги, щоб залучити клієнтів і зміцнити відносини з партнерами. Таку інформацію необхідно збирати та систематизувати.

Інформаційне поле, сформоване завдяки зв'язку контрагентів ВНЗ з іншими їх клієнтами та партнерами, дозволяє фахівцям з інтерфейсної безпеки за короткий період часу дізнатися про особливості їх діяльності, характеристики фінансового стану, зрозуміти модель співпраці зі стейкхолдерами і визначити

потенційні можливості та загрози взаємодії ВНЗ з даним суб'єктом як потенційним партнером.

Наслідки угод із недобросовісними контрагентами можуть негативно позначитися на діяльності ВНЗ. Для забезпечення інтерфейсної та економічної безпеки, слід виявляти обачність і проводити оцінку потенційного контрагента і осіб, що діють від його імені, до моменту підписання договору про співпрацю.

У сучасних умовах господарювання будь-яка угода, незалежно від своїх масштабів, вимагає твердої впевненості в гарантованому і якісному виконанні другою стороною раніше взятих на себе зобов'язань. Саме для отримання подібної гарантії і існує необхідність перевірити контрагента за переліком критеріїв незалежно від рівня довірчих відносин між ним і ВНЗ.

Досить часто виникають моменти, коли пропонувані другою стороною умови угоди настільки вигідні і привабливі, що мимоволі виникають сумніви у їх достовірності. У такій ситуації не варто покладатися на волю випадку, всі спірні питання зможе вирішити комплексна перевірка контрагентів. Фахівцям з економічної та інтерфейсної безпеки ВНЗ варто виконувати наступний перелік дій та звертати увагу на такі обставини при побудові нових бізнес-відносин з контрагентами:

- перевірку реєстрації адреси контрагента на «масовість»;
- факт неправильно сформованої податкової звітності або повної її відсутності;
- перевірку сум грошових коштів, заявлених в угоді;
- факт існування проблеми у контрагента з фіскальними органами;
- факт створення контрагента безпосередньо перед укладанням угоди;
- факт участі посередників або неуповноважених осіб при оформленні договору;
- факт відсутності даних у контрагента про державну реєстрацію.

Головна мета, яку мають переслідувати фахівці з інтерфейсної безпеки при перевірці контрагентів – попередження потенційно можливих ризиків, що мають відношення до невиконання взятих на себе зобов'язань контрагента ВНЗ, що дозволить уникнути фінансового, матеріального або репутаційного збитку. Крім цього, перевірка контрагентів використовується і для досягнення ряду інших цілей, а саме:

- перевірка репутації потенційного бізнес-партнера і його платоспроможності;
- виключення ризиків по оформленню контрактних зобов'язань із ненадійними постачальниками;
- перешкода співпраці з фіктивними фірмами чи підприємствами або ж компаніями-одноденками;

2. Инвестиционный климат в Казахстане. Второй ежегодный опрос иностранных инвесторов, май, 2012 год. Азия – ЭЖ, №34.

прошлогодному) обусловила общий рост. Всего, из 19 выделенных секторов экономики положительную динамику показали 12, отрицательную - 7.

Для объективной оценки активности инвесторов в тех или иных секторах

используется такой показатель, как отношение инвестиций к объему выпуска (Investment-OutputRatio).

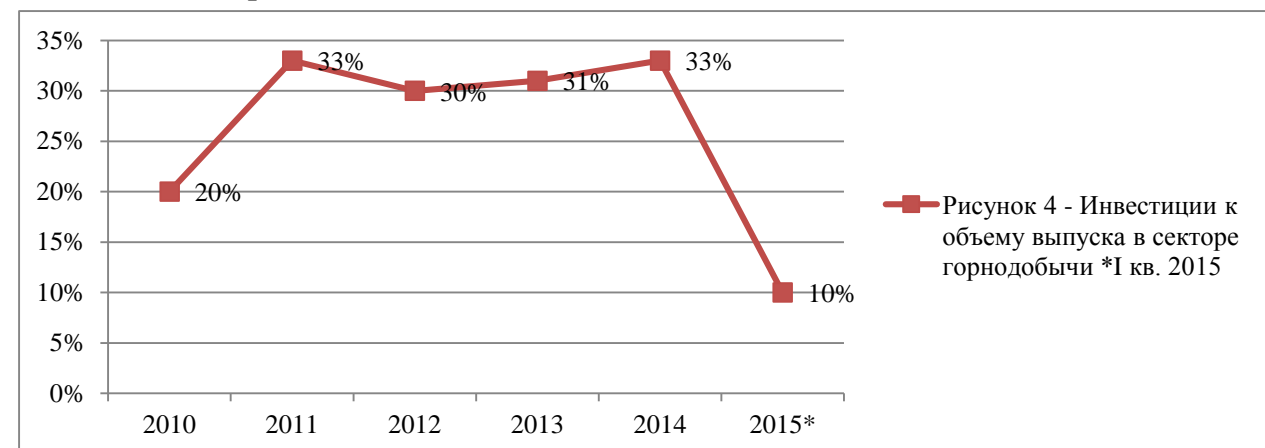

Рисунок 4 - Инвестиции к объему выпуска в секторе горнодобычи *I кв. 2015 Источник:

<http://kapital.kz/finance/41251/investicii-v-osnovnoj-kapital-priblizilis-k-2-trln-tenge.html>

Инвестиционная активность недропользователей, сохранявшаяся все последние годы на стабильно высоком уровне (в коридоре 20-35%, при чем значение медианной - 30%), в первом квартале этого года упала. С учетом прироста в абсолютных показателях по пяти месяцам, это искажение можно списать на фактор сезонности. Впрочем, инвестактивность главного разгоняющего рассматриваемого сектора - нефтедобычи - могут сдерживать низкие цены на нефть. РД КМГ, третья по объему добычи компания сектора, сократила кап.затраты на этот год на 26% от плана - до 84 млрд тенге (457 млн долларов). А самый крупный проект отрасли в ближайшую пятилетку – «Проект будущего расширения» ТШО стоимостью в 23 млрд долларов (4,4 трлн тенге) стартует не ранее 2017 года.

Литература:

1. Абуталипов Ж.А. Казахстан в мировой экономике. – Алматы – 2013 г.

захист юридичного характеру від зовнішніх і внутрішніх загроз;
мінімізація ризиків, пов'язаних з дебіторською заборгованістю;
гарантія податкової дисципліни контрагента.

Для багатьох керівників ВНЗ перевірка контрагентів є незрозумілою процедурою, а деякі взагалі вважають її марним витрачанням ресурсів закладу. Однак, перевірка контрагентів вимагатиме менше ресурсів, ніж судовий розгляд або примусове стягнення заборгованостей; дозволить зібрати про них всі необхідні дані, що в подальшому спростить і прискорить процес налагодження ділових відносин.

Отже, комплекс дій по забезпеченню інтерфейсної безпеки повинен включати діяльність щодо вивчення контрагентів, аналіз умов договорів, дотримання правил роботи з конфіденційною інформацією, захист комп'ютерних систем тощо. Ця діяльність має здійснюватися регулярно і безперервно. Однак, навіть найкраща система запобіжних заходів не може передбачити, а тим більше подолати нестандартні загрози інтерфейсній безпеці, що раптово виникають та можуть заподіяти значної шкоди ресурсам ВНЗ. Для протидії цим загрозам необхідно застосовувати специфічні механізми захисту ресурсів вищих навчальних закладів [4, с.46].

Таким чином, перелік заходів щодо забезпечення інтерфейсної безпеки ВНЗ не може бути універсальним, і повинен враховувати специфічні риси функціонування закладу. У той же час, фахівцям з економічної безпеки ВНЗ не можна повністю копіювати механізми забезпечення інтерфейсної безпеки промислових підприємств або банківських установ, оскільки кожен суб'єкт господарювання має власну специфіку діяльності, що має враховуватись при розробці заходів їх безпеки.

Література:

1. Свідерська А. Поняття та класифікація ризиків у зовнішньоекономічній діяльності підприємства / А. Свідерська // Галицький економічний вісник — Тернопіль : ТНТУ, 2014. — Том 46. — № 3. — С. 113-121.
2. Ілляшенко С. М. Інтелектуальний капітал ВНЗ як запорука його інноваційного розвитку: сутність, структура, підходи до оцінки / С. М. Ілляшенко // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2011. - № 1. - С. 145-154.
3. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова НБУ від 28.08.2001р. №368 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.

4. Захаров О.Ю. Менеджмент безопасности бизнеса / О.Ю. Захаров. - М.: Лит.рес., 2012. – 390 с.

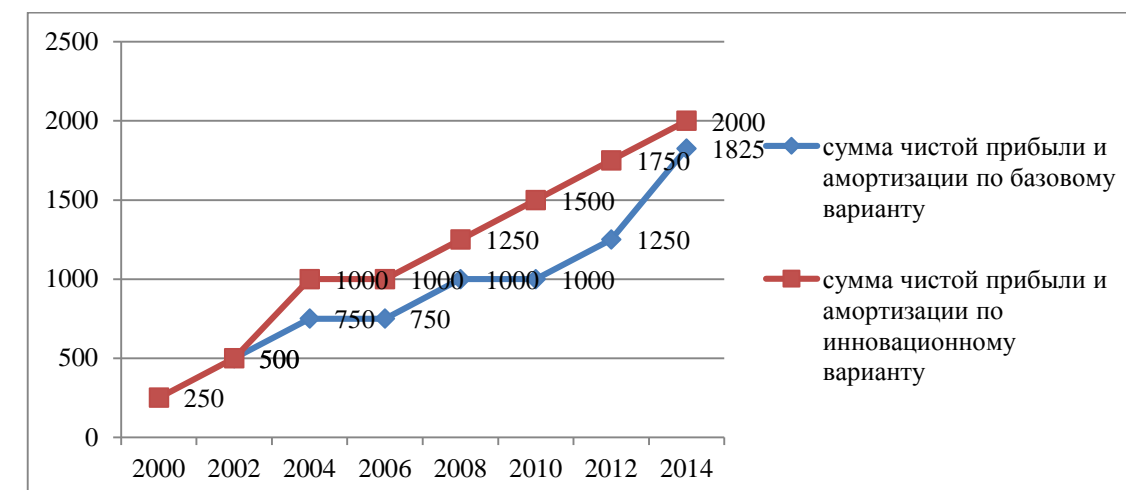

Рисунок 2 – Прогноз изменения внутренних источников инвестиций в РК на период до 2015г. по альтернативным вариантам развития промышленности (млрд. тенге)

Источник: <http://kapital.kz/finance/41251/investicii-v-osnovnoj-kapital-priblizilis-k-2-trln-tenge.html>

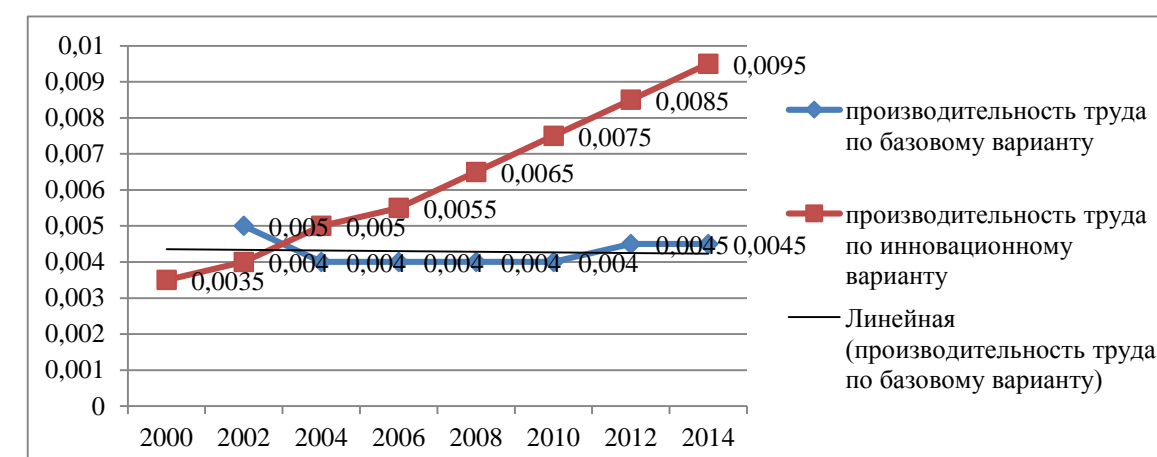

Рисунок 3 – Прогноз изменения производительности труда по альтернативным вариантам развития промышленности (млрд. тенге на человека в год)

Источник: <http://kapital.kz/finance/41251/investicii-v-osnovnoj-kapital-priblizilis-k-2-trln-tenge.html>

Львиную долю в общих вложениях в экономике занимает промышленность, собравшая почти две трети всех инвестиций в основной капитал. Абсолютный лидер по привлечению инвестиций - горнодобывающий сектор, куда стекается почти 40% капиталовложений. Именно его позитивная динамика (+20% к

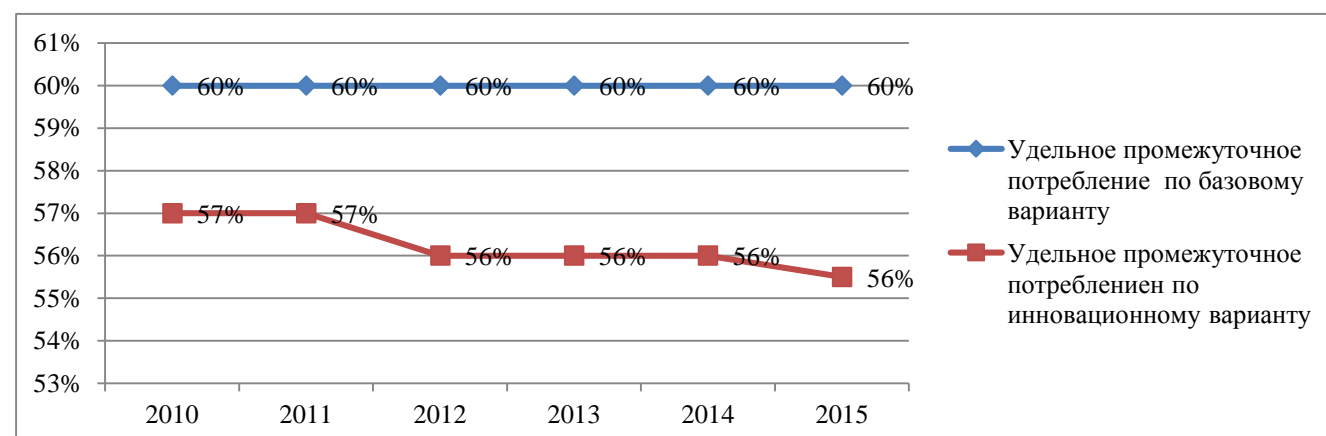

Рисунок 1 – Прогноз изменения удельного промежуточного потребления по промышленности РК на период до 2015г.(по отношению к выпуску в основных ценах)

Источник: <http://kapital.kz/finance/41251/investicii-v-osnovnoj-kapital-priblizilis-k-2-trln-tenge.html>

Поскольку в модели межотраслевого баланса существует увязка показателей промежуточного потребления и валовой добавленной стоимости, то снижение первого автоматически способствует повышению второго. Данное обстоятельство положительно сказывается на формировании внутренних источников покрытия инвестиций (в соответствии с рисунком 2). В качестве внутренних источников инвестиций нами рассматривается сумма чистой прибыли и амортизации, которые в соответствии с проведенными расчетами по инновационному варианту более чем в 2 раза превзойдут таковые по базовому варианту.

Реализация инвестиционных планов, направленная на трансферт технологий, обучение сотрудников для работы с применением новых технологий, научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы будет способствовать росту производительности труда (в соответствии с рисунком 3).

Топоров С.И.,
 Заместитель начальника управления развития и продаж по
 медицинским и оздоровительным услугам
Д.э.н. Савельева Н.А., магистр Пашенко Е.А.
 Филиал ООО «Свод Интернешнл» в Краснодарском крае
 Сочинский государственный университет, Россия

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ОРГАНИЗАЦИОННОГО СТРУКТУРИРОВАНИЯ СФЕРЫ МЕДИЦИНСКОГО ТУРИЗМА

Эффективное развитие сферы медицинского туризма в Российской Федерации требует, прежде всего, организационную оптимизацию субъектов медицинского туризма, в том числе в рамках их интеграционного взаимодействия. В этой связи полезным является изучение зарубежного опыта организационного структурирования сферы медицинского туризма с целью применения в отечественной практике наиболее подходящих организационных форм с учетом их адаптации к реалиям российского рынка медицинского туризма. Наиболее популярными в этом плане странами на сегодняшний день являются Таиланд, Турция, США, Германия и Израиль [2]. В ходе исследования передового зарубежного опыта организационного структурирования сферы медицинского туризма нами изучались материалы корпоративных сайтов центров медицинского туризма в этих странах, а также данные международной ассоциации медицинского туризма и национальных ассоциаций медицинского туризма.

Медицинские клиники Германии различны по своей структуре и функциям. Главная их ориентация на научную работу медицинских университетов в стране и в мире. Организационное структурирование в Германии представляет собой конгломерат на добровольной основе, где интегратором выступает медицинский университет, а сами клиники возглавляют профессора, доктора наук, имеющие свои научные школы. В состав объединения входят не только медицинские центры, но и научно-исследовательские институты, диагностические лаборатории, различные

департаменты, учреждения здравоохранения. Преимуществом данной формы является предоставление широкого спектра услуг, за счет входящих в его состав субъектов, с различной сферой деятельности. Также немаловажным является то, что во главе формы стоят университетские клиники. Для медицинских центров это служит гарантом качества и профессионализма.

Индустрия медицинского туризма в Таиланде продвигается, в первую очередь, частными больницами. Тайские врачи с удовольствием работают в международных клиниках, в которых они зарабатывают в среднем на 70% больше, чем в государственных больницах. В Таиланде свыше 1000 больниц, из которых 470 – частные клиники [1].

Типовая организационная структура представляет собой функционирование отдельных частных клиник. Примером может служить крупнейшая частная больница Бумрунград в Бангкоке. Интегратором этой клиники выступает Международная больница. В ее составе насчитывается более 30 специализированных центров, а коечный фонд превышает 560 мест. Для удовлетворения запросов иностранных пациентов в больнице работает международный отдел со своими врачами, медсестрами, менеджерами и переводчиками. Офисы и представительства Международной больницы Бумрунград находятся во многих странах мира. Также в больнице работает множество амбулаторных и стационарных центров. Недостатком такой формы является очень узкий спектр предоставляемых услуг. Клиент не сможет получить комплекс услуг, в отличие от типовых организационных форм Германии. С другой стороны, если клиника специализируется на отдельных узких направлениях, она будет предоставлять их на высоком уровне.

В Израиле порядка 70 медицинских центров и больниц общего профиля [2]. Большинство из них находятся под управлением правительства и некоммерческих организаций. Центр медицинского туризма в Израиле сосредоточен в организациях государственного сектора. Причем эти организации поддерживаются правительством, которое способствует развитию сферы медицинского туризма. Они работают как «мягкие» объединения, то есть стараются подключить к своей деятельности сотрудничество с другими центрами узкой направленности. Одним из таких центров, например, является

5. Парнюк В. О. Про головні напрями реформування амортизаційної політики / В. О. Парнюк // Фінанси України. – 2006. – №9. – С.93-104.

Магистрант 2 курса Абжанов Султан Айбекович

*Казахский национальный университет имени аль-Фараби,
Республика Казахстан*

К.э.н., доцент Айтуганова Зауреш Шамшиевна

*Казахский национальный университет имени аль-Фараби,
Республика Казахстан*

Докторант 1 курса Бейсенбаева Макпал Жаксылыковна

*Казахский национальный университет имени аль-Фараби,
Республика Казахстан*

СТРУКТУРА НАЦИОНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА. ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОЦЕССА МОДЕРНИЗАЦИЙ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ

По параметрам экономии затрат материалов, энергии, затрат на оплату труда и в целом по сокращению промежуточного потребления более предпочтительные характеристики имеет индустриально-инновационный вариант развития.

В целом промежуточное потребление по базовому варианту имеет тенденцию к незначительному росту относительно уровня 2002г. По инновационному варианту удельное промежуточное потребление к 2015г. демонстрирует снижение, что является следствием заложенных в прогнозе параметров энергоемкости и материалоемкости (в соответствии с рисунком 1).

Залежно від пріоритетності (черговості) здійснення платежів:

1) Стратегічний грошовий потік представляє систему грошових видатків, які найбільшим чином забезпечують реалізацію стратегії підприємства;

2) Обов'язковий грошовий потік – обов'язкові виплати, які підприємство повинно здійснити в першочерговому порядку для запобігання фінансових негараздів та продовження нормального функціонування (податки, борги);

3) Другорядні грошові потоки – видатки коштів, які можуть бути відкладені з точки зору стратегічних потреб або у разі неспроможності здійснення без прямих втрат для підприємства (штрафи, пеня).

Іноді їх ще поділяють за строковістю і черговістю, а також на фінансові і дискреційні. За тривалістю формування (періодом часу): короткостроковий грошовий потік – це такий його вид, за яким період від моменту надходження чи витрачання коштів до повного їх завершення не перевищує одного року; довгостроковий грошовий потік – формування більше року. За методом оцінки в часу: поточні та майбутні.

Література:

1. Косова Т. Амортизація як інвестиційний ресурс підприємства / Т. Косова // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – №9. – С.157-166.
2. Костюченко Л. В. Дослідження використання транспортними компаніями розвинених країн світу інформаційних технологій в галузі забезпечення / Л. В. Костюченко // Економіка & держава. – 2006. – №7. – С.46-48.
3. Мазаракі А. А. Торговельне підприємство: стратегія, політика, конкурентоспроможність : монографія / А. А. Мазаракі, Д. М. Пшеслінський, І. В. Смолін. – К. : КНТЕУ, 2010. – 384 с.
4. Організація виробництва на підприємствах харчової промисловості : підручник / Т. Л. Мостенська, І. А. Бойко, І. М. Болотіна та ін. – кер. кол. авт. і наук. ред. д.е.н., проф. Т. Л. Мостенської. – К. : Кондор, 2012. – 492 с.

многопрофильный медицинский центр имени Ицхака Рабина. В его составе две больницы — «Бейлинсон» и «Хашарон», которые сотрудничают между собой и входят в состав медицинского центра. В структуре центра «Рабин» успешно работают институты с самостоятельным статусом: больница «Хелен Шнайдер», онкологический центр «Давидов», научно-исследовательский центр «Фельзенштейн», институт генетики «Реканати». В масштабах страны центр является крупнейшей практической базой для студентов и преподавателей Высшей школы им. Саклера из состава Тель-Авивского университета. Плюсом выявленной формы служит широкий спектр услуг, оказываемый своим клиентам.

Турция стала всемирным центром пластической хирургии и лазерной микрохирургии глаза. В этой стране функционирует более 30 медицинских учреждений, построенных в целом по типовым организационным формам. Например, комплекс медицинских учреждений Acibadem, который выступает интегратором организационной формы медицинского туризма. Acibadem - это целая группа высококласных многопрофильных больниц и поликлиник в Турции. Комплекс состоит из 14 медицинских учреждений и является одним из крупнейших в стране. Аджибадем предоставляет полный спектр услуг в 16 больницах широкого профиля и 9 поликлиниках.

Положительным моментом организационной формы, выступает интегрированная модель предоставления услуг. Она делает «Аджибадем» уникальной группой, которая предлагает услуги за пределами своей широкой сети больниц и поликлиник: проектирует, строит и оснащает больницы под ключ в Турции и за ее пределами, предоставляет услуги страхования здоровья и жизни, консультации по полисам, оказания воздушной скорой помощи, услуги по организации питания, услуги прачечной и уборки. Совместное предприятие с лидирующей немецкой компанией «Дортмунд ГмбХ», предоставляет широчайший спектр лабораторных услуг, включая генетические, патологические исследования, банк стволовых клеток, банк пуповинной крови, исследование продуктов питания и гигиены. Университет «Аджибадем» – представляет собой обмен опыта «Аджибадем» на академической платформе и подготовке следующих поколений профессионалов в области здравоохранения.

Соединенные Штаты на сегодняшний день являются мировым лидером в сфере оказания всевозможных медицинских услуг. Медицинский туризм в США очень хорошо развит. В США преобладают крупнейшие частные клиники. Исследовательские центры, диагностические лаборатории, клиники и филиалы, входят в состав одной крупной организации, а именно частной клиники. С позиции организационного структурирования одним из типовых является медицинский центр Кливленда. На сегодняшний день он выступает одним из самых больших медицинских центров в мире. Клиника Кливленда включает в себя, кроме основной больницы, еще более десяти филиалов в Огайо, Флориде, Лас-Вегасе, и даже в Торонто (Канада). Исследовательский институт Лернера при клинике Кливленда – это настоящий дом для сотен лабораторных, трансляционных и клинических исследований, которые проводятся в США.

Учет обозначенного передового опыта организационного структурирования сферы медицинского туризма за рубежом позволит подойти более обоснованно к выбору организационных форм развития центром медицинского туризма в Российской Федерации.

Литература:

1. Медицинский туризм в цифрах. Режим доступа: <https://www.unimed.org/медицинский-туризм>.
2. Справочник по медицинскому туризму. Режим доступа: <http://www.med-turizm.ru>.

(грошові кошти без обмежень у напрямках використання, грошові кошти з обмеженнями у напрямках використання); місце зберігання (грошові кошти у касі підприємства (установи, організації), грошові кошти на рахунках у банку, грошові кошти на мікропроцесорі смарт-карток або карток зі збереженою вартістю, грошові кошти в пам'яті ЕОМ на жорстких дисках). Також автор пропонує розширену класифікацію еквівалентів грошових коштів [4]. Відповідно до методики бухгалтерського обліку та важливості з точки зору управління першою відправною класифікаційною ознакою прийнято напрямку руху грошових потоків, за яким виділяють вхідний (позитивний) грошовий потік – обсяг надходження коштів, що формує доходи підприємства; та вихідний (негативний) – обсяги їх витрачання, що прямо чи опосередковано відображає витрати підприємства.

За формою грошових активів, що використовуються:

- Готівковий грошовий потік – це частина сукупного грошового потоку, яка обслуговується готівкою;
- Безготівковий потік – обслуговується безготівковими розрахунками;
- Еквівалентів грошових коштів – відображає використання короткострокових високоліквідних субститутів грошових коштів. За видом валюти, що використовується:
- Грошовий потік в національній валюті – в гривні;
- Грошовий потік в іноземній валюті – в іншій, ніж національна валюта.

Залежно від виду господарської діяльності виділяють:

- Грошовий потік від операційної (комерційної) діяльності;
- Грошовий потік від інвестиційної діяльності;
- Грошовий потік від фінансової діяльності.

За методом обчислення або як зазначають інші автори вартісним складом грошові потоки поділяють на:

1) Валовий грошовий потік – загальний обсяг руху коштів;

2) Чистий грошовий потік – представляє собою зміну наявних грошових коштів за період і визначається як різниця між залишком коштів на кінець та початок періоду або надходженням та витрачанням коштів за період, що аналізується.

грошових коштів. Потребує виділення основних класифікаційних груп і ознак грошових потоків з метою забезпечення їх ефективного управління у стратегічному аспекті.

Поняття «грошовий потік підприємства» являється агрегованим і включає в себе численні види таких потоків, що обслуговують господарську діяльність. З метою аналізу грошових потоків підприємства необхідними виявляються їх класифікація та систематизація термінології. Проф. В.В. Сопко виділяє дві ознаки класифікації грошових коштів: за призначенням: кошти для обороту (оборотні) та для спеціального призначення (необоротні); за місцем зберігання: грошові кошти в банку, касі підприємства, у підзвітних осіб, у контрагентів (видані аванси), вкладені у еквіваленти, цінні папери тощо.

В подальшому ця класифікація була розширена і доповнена ще двома ознаками: за видами валют: національна та іноземна валюти; за джерелами надходження: власні, запозичені та залучені.

Перловська Н.В. на основі дослідження системи моніторингу грошових потоків вносить пропозиції удосконалення їх класифікації шляхом групування за такими ознаками: достатність, збалансованість, зворотність, забезпеченість, відтворення, відповідність, ефективність.

Ковальчук Г.В. у своїй роботі обґрунтовує необхідність класифікації грошових потоків за пріоритетністю здійснення, що дозволяє розмежувати пріоритетний, обов'язковий та другорядний грошові потоки, обсяги та склад яких індивідуальні для кожного підприємства і визначаються стратегічними цілями його діяльності на ринку [3].

Циган Р.М. пропонує удосконалити класифікацію грошових потоків шляхом виділення за ознакою організаційно-правової форми господарювання поряд з традиційним консолідованого та внутрішнього (трансферного) грошового потоку, посиляючись на актуальність процесів глобалізації та необхідність складання консолідованої звітності, що в цілому має практичну цінність, особливо для корпоративного управління і потребує подальших досліджень.

Височан О.С. пропонує доповнити існуючі класифікації грошових коштів шляхом виділення таких ознак: обмеженість у напрямках використання

К.держ.упр. Шевченко В.М.,
Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, Україна
Задоя М.В.
Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, Україна

ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ В ТУРИСТИЧНІЙ ФІРМІ

Надання послуг в галузі туризму як пов'язаних елементів інфраструктури обслуговування в даний час є однією зі сфер, що інтенсивно розвиваються. Зростання попиту і пропозиції в туризмі характерне як для більшості розвинених зарубіжних країн, так і для України зокрема. З поступовим розвитком цивілізованих ринкових відносин в Україні потреби в туристичних послугах і супутньому сервісі будуть збільшуватися і диференціюватися. Тож для підвищення конкурентоспроможності туристична фірма має правильно оцінити зміни потреб, кон'юнктури ринку, тобто правильно реалізувати прогресивні концептуальні засади та конкретні методи стратегічного менеджменту та маркетингу в організації своєї діяльності.

Варто зазначити, що інтенсивність сфери туризму робить його привабливим для підприємницької діяльності. У той же час збільшується число і складність проблем, які фірмам необхідно вміти правильно вирішувати для того, щоб уникнути негативних наслідків і домогтися поставлених цілей. Прагнення фірми підвищити конкурентоспроможність спонукає аналізувати ринок. У сучасній бізнес-практиці для цього використовується різноманітний інструментарій, серед якого чільне місце займає маркетинг. Адже якщо в основу роботи фірми покладена маркетингова концепція, то це означає, що вся діяльність фірми будується на трьох базових принципах, а саме: *орієнтація на споживача, на цілі, на системний підхід*.

Існує безліч самих різних точок зору на ефективну організацію маркетингу туристського підприємства, і дуже багато залежить як від розмірів, так і від особливостей діяльності фірми, але очевидно одне: кожна компанія

зацікавлена у її розвитку та потребує проведення маркетингових досліджень ринкової ситуації.

Проте, в умовах ринкової економіки, сильної конкуренції та постійно мінливої політичної ситуації компанії необхідно мати план (стратегію) дій, який би міг дати можливість оцінювати ефективність комерційної діяльності, контролювати витрати і зіставляти їх з отриманим прибутком. Стратегії маркетингової діяльності деталізують стратегії розвитку компанії в цілому, останні виявляються і аналізуються в стратегічному плануванні компанії. А вже далі, із загальних стратегій компанії мають формуватися загальні маркетингові стратегії по відношенню до конкретних ринків, як-то: *розширення існуючих ринків, проникнення на нові ринки, підтримання рівня збуту на існуючих ринках, концентрація зусиль на меншій кількості ринків або відхід з ринку.*

Отже, реалізація концепції маркетингу в туристичній фірмі потребує впровадження маркетингової стратегії, яка має:

координувати дії і рішення в області маркетингу;

орієнтувати на передбачення змін у зовнішньому і внутрішньому середовищі туристичної компанії;

дозволяти керівництву встановлювати пріоритети, наприклад, при розподілі ресурсів, визначати конкретні цілі та концентрувати власні зусилля на їх досягненні;

мотивувати працівників, якщо від досягнень компанії залежить їхній особистий добробут, кар'єра, престиж;

давати можливість обґрунтовано розробляти оперативні плани маркетингу, орієнтовані на досягнення конкретних цілей;

створювати передумови з метою контролю підсумків.

Průmyslová ekonomika

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Грошові потоки є складною та багатоплановою економічною категорією, що використовуються як інструмент оцінки, засіб платежу та заощадження, є ресурсом та результатом діяльності підприємства, обумовлюють його поточне та майбутнє фінансове положення. Необхідність стратегічного управління грошовими потоками пояснюється важливістю перспективного врахування змін ринкового середовища та можливостей використання внутрішнього потенціалу. Використовувати зарубіжний досвід, не адаптуючи його до вітчизняних умов неможливо. Тому постає проблема розробки власної системи управління грошовими потоками на основі стратегічного підходу, враховуючи особливості кожного з їх виду, що вимагає побудови відповідної класифікації.

Кожен з авторів, які висвітлювали тему управління, обліку, аналізу, контролю грошових потоків у своїх наукових дослідженнях приділяють увагу їх класифікації з метою уточнення, розширення, удосконалення.

Найбільш повною, на наш погляд, є класифікація, запропонована І.О. Бланком, що виокремлює 19 ознак класифікації грошових потоків. Також свій вклад у розвиток класифікації грошових потоків внесли науковці В.М. Вареник, О.С. Височан, А.В. Гриліцька, Г.В. Ковальчук, Л.О. Лігоненко, Н.В. Перловська, В.В. Сопко, Р.М. Циган, Л.М. Шик, В.В. Ясишена. Проблеми фінансової стратегії підприємства розглядають також І.О. Бланк, Г.В. Ситник, О.В. Корольова-Казанська, С.В. Герчанівська та ін.

Проте особливості класифікації грошових потоків з метою стратегічного управління не досліджували, тим більше врахування галузевої специфіки водного транспорту в управлінні грошовими потоками зовсім не висвітлено в літературі. Проблема удосконалення класифікації грошових потоків підприємства обумовлена рядом причин, серед яких обмеженість інформаційного забезпечення аналізу та управління, яке спирається на дані бухгалтерського обліку і не враховує економічної характеристики окремих видів потоків

But, great efforts should be made by Emerging economies and Frontier markets in order not to stay on the sidelines of the world and to be successfully integrated into global value chains.

Literature:

1. Germany Trade & Invest. (2016). *Industrie 4.0. Smart Manufacturing for the Future*. Retrieved from: <https://www.gtai.de/GTAI/Content/EN/Invest/SharedDocs/Downloads/GTAI/Brochures/Industries/industrie4.0-smart-manufacturing-for-the-future-en.pdf>
2. United Nations. (2016). *Sustainable Development Goals. 17 Goals to Transform Our World*. Retrieved from: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/infrastructure-industrialization/>
3. United Nations. (2015). *Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. Retrieved from <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld/publication>

Д.е.н., проф. Пуліна Т.В., Магістрант Шкуренко В.С.
Запорізький національний технічний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «МАРКЕТИНГ-МЕНЕДЖМЕНТ» В УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ З ВИРОБНИЦТВА НЕРУДНИХ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Концепція маркетингу допускає, що вся діяльність системи господарювання має задовольняти потреби покупців, оскільки це сприяє досягненню власних цілей щодо зростання і підвищення рентабельності.

Ці проблеми є актуальними, тому що на часі відбулися якісні зміни в організації маркетингової діяльності підприємств гірничодобувної галузі, які спонукають забезпечити її відповідність вимогам сучасного ринку. Це допускає широкомасштабне і цілеспрямоване впровадження перспективних форм, методів, засобів та інструментів промислового маркетингу, що практично апробовані в промислово розвинених країнах і разом із тим відповідають специфіці вітчизняного ринку.

Тому для досягнення стратегічних цілей підприємством з виробництва нерудних будівельних матеріалів необхідно використовувати концепцію маркетинг-менеджменту, яку Ф. Котлер розглядає як мистецтво і науку застосування основоположних маркетингових концепцій для вибору цільових ринків, залучення, збереження та розширення кола нових споживачів за допомогою створення та надання високоякісних споживчих цінностей і здійснення пов'язаних з ними комунікацій [1, с. 22–23]. Г.Л. Багієв вважає що маркетинг-менеджмент інтегрує функціональний та інституціональний зміст управління маркетинговою діяльністю на всякому ієрархічному рівні соціально-економічної системи [2, с. 73].

З метою впровадження концепції маркетинг-менеджменту в систему стратегічного управління підприємством з виробництва нерудних будівельних матеріалів ПАТ "Запоріжнерудпром необхідно розробити маркетингову

стратегію, яку Ф. Котлер визначає так: «Це раціональна, логічна будова, керуючись якою організаційна одиниця розраховує вирішити свої маркетингові завдання. До неї входять конкретні стратегії щодо цільових ринків, комплексу маркетингу і рівня витрат на маркетинг» [3, с. 535].

Є. Ромат розглядає маркетингову стратегію як широкомасштабну програму дій фірми, яка включає розроблення цільових ринків (сегментів), комплексу маркетингу, бюджету маркетингу та основні часові аспекти програми [4, с. 365].

Таким чином, стратегія маркетингу – це основний напрямок маркетингової діяльності, успадковуючи який підприємство з виробництва нерудних будівельних матеріалів ПАТ "Запорозьнерудпром прагне досягти своїх стратегічних цілей.

Загальними недоліками системи маркетингової діяльності на підприємстві з виробництва нерудних будівельних матеріалів ПАТ «Запорозьнерудпром» є:

- відсутність єдиного методологічного підходу до розробки маркетингової концепції;
- орієнтація керівництва підприємства на старі маркетингові концепції; відсутність єдиної служби маркетингу і цілеспрямованої діяльності в області управління маркетингом;
- відсутність зрозумілих стратегічних цілей і планів;
- недостатня діяльність підприємства в галузі реклами і стимулювання збуту;
- відсутність налагодженої системи «зворотного» зв'язку з покупцями товарів і послуг підприємства;
- відсутність єдиної стратегії продажу і дистрибуції на підприємстві ;
- відсутність єдиного прайс-листа;
- відсутність єдиної клієнтської бази;
- відсутність ефективних комунікацій між керівництвом і споживачами підприємства.

An inevitable consequence of the Fourth Industrial Revolution is the movement of manufacturing industry towards local markets. As the result, production is getting closer to the markets, is becoming cleaner, more environmentally friendly. Flexible smart factory infrastructure would mean a substantial reduction in energy use. Since then “social and technological progress occurs in harmony with nature” (United Nations 2015). That is one of the most important goals of the Sustainable Development Goals of the 2030 Agenda.

However, there's no unanimity among scientists about the effects of the Fourth Industrial Revolution on the labour market opportunities. As intelligent systems can perform many of the repetitive, routine production tasks much more efficiently than humans, so, these tasks can be automated and millions of people will become unemployed worldwide. These concerns mostly relate to Secondary Emerging Economies and Frontier Markets that are characterized by a higher percentage of low-skilled workers. So, nowadays there is the urgent need in developing countries to accumulate knowledge and increase the demand for highly qualified specialists who create new knowledge and new technologies.

As for the 2030 Agenda, the rise in unemployment will contradict with such Sustainable Development Goals as strengthening “universal peace in larger freedom”, poverty reduction and etc. (United Nations 2015).

And now, last but not least, I'd like to say about obstacles which may prevent the Fourth Industrial Revolution from making positive changes in people's lives. Today's global economy could face the financial crisis that may lead to declining economic dynamics, volatility of financial markets, lowering of the standards of living. So, to succeed in achieving Sustainable Development Goals there is an increasing need for development and practical implementation of new concepts and methodological approaches to identify and evaluate dangerous negative trends of economic development for timely warning of crises. *Macroeconomic Imbalance Procedure* of EU countries and *Indicative Guidelines* of G20 countries are the examples of such early warning mechanisms and guidelines. The same solution can be used by countries that are not part of the *G20* and *EU*.

So, as it follows from the above considerations, the Fourth Industrial Revolution presents new challenges and opportunities for world industry and society.

between the theoretical, methodological framework of enterprise and the modern conditions of social and economic development; the obsolescence of professional knowledge, skills and abilities of employees; conversion or restructuring of the company, changes to the regulatory framework and etc.

Thus, the knowledge can be modified by adding new knowledge to the amount of accumulated knowledge, changing existing ideas and knowledge, elimination of obsolete knowledge.

It's known that existing knowledge is the basis for design the innovation (good example of transforming knowledge into innovation is the EU Horizon2020 programme, Creative Europe programme and etc.). In order to maintain competitive advantage, knowledge management processes should promote innovation strategy that is a system of actions, aimed at achieving long-term objectives through coordination, distribution and redistribution of resources between innovative development paths.

So, on the basis of the following scheme (Fig. 1) it's possible to understand the effect of existing knowledge on creation of different types of innovations. In other words, on the basis of the accumulated knowledge the Fourth Industrial Revolution with all key innovations and inventions will happen soon or later.

Penetration of innovations into all areas of industry improves their performance and creates the conditions for further industrialization. Already now the main technology (such as: the modern industrial robots, 3D-print, "smart" products and etc.) are included in the industrial space. They improve the efficiency level of production by more than a third. At the same time growth in productivity and incomes require investment in infrastructure (roads, information and communication technologies etc.). Such investments will help developing countries to sort out the problems of: facing difficulties in accessing electricity, lack of access to water, access to reliable phone services, lack of access to markets, jobs etc. (United Nations 2016).

It worth mentioning that world competition promotes the emergence of alternative infrastructure projects. These projects are different in terms of scale and ambitious. Among them are: Trans-Pacific partnership (TPP), "Economic zone of the New Silk Road" (OBOR) and Transatlantic Trade and Investment Partnership. Successful projects determine the countries that will receive a number of benefits in terms of raising infrastructure finance.

Маркетингові функції на підприємстві розпорочені між окремими підрозділами та виконавцями, ця стратегія поведінки керівництва є невиправданою, оскільки є вплив недооцінки власне поняття маркетингу.

Тому ми вважаємо, що управління ПАТ «Запорожнерудпром» із позиції маркетингу – це аналіз, планування, організація, мотивація та контроль за здійсненням заходів, розрахованих на встановлення, зміцнення і підтримку взаємовигідних обмінів із цільовим ринком для досягнення конкретної мети .

На наш погляд, нове фокусування маркетингової стратегії підприємством з виробництва нерудних будівельних матеріалів ПАТ "Запорожнерудпром" полягає в такому:

- розробленні маркетингової стратегії на основі системної інтеграції маркетингової діяльності підприємства;
- раціоналізація виробничих, торговельних та обслуговуючих процесів;
- спеціалізація за визначеними нішами або адаптація бізнесу до локальних умов;
- персоніфікація обслуговування споживачів підприємства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Котлер Ф. Маркетинг-менеджмент / Ф. Котлер Экспресс-курс. 2-е изд. / Пер. с англ. под ред. С.Г. Божук. – СПб. : Питер, 2006. – 464 с.
2. Багиев Г. Л. Маркетинг: учебник для вузов / Г. Л. Багиев, В. М. Тарасевич, Х. Анн; под общ. ред. Г. Л. Багиева. – М. : ОАО Изд-во «Экономика», 1999. – 703 с.
3. Котлер Ф. Основы маркетинга. Краткий курс / Ф. Котлер; Пер. с англ. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2007. – 656 с.
4. Ромат Е. В. Реклама: учебник для студентов специальности «Маркетинг» / Е. В. Ромат. – [3-е изд.]. – Киев; Харьков : НВФ «Студцентр», 1999. – 480 с.

Účetnictví a audit

professor Shmygol N. M., master Strilets N. V.
Zaporizhzhya National University

REGULATORY FRAMEWORK DEFINITION OF FINANCIAL RESULTS IN UKRAINE

A large number of related material, labor and financial resources are involved in carrying out industrial and financial business entities. The goal of any enterprise is a positive financial result and also to find ways to increase it. The impact of activities reflected in financial and economic terms which most accurately describe the financial position of the entity and give an idea of the economic potential of its development. The financial result is a major final indicator [1].

The financial result is one of the most important economic indicator, which summarizes all the results and provides a comprehensive assessment of the activity.

The fair value of a positive outcome depends on the development and formation of a proper accounting system financial results.

The financial results involve all aspects of the company: the level of utilization of production facilities, labor, material and financial resources; features and technology of production; cost of sales, quality; sales, prices' implementation; productivity; government regulation of the industry, etc [2].

Income and expenses determine the financial results, what are generated during the operating period. The functioning of any entity depends on the regulatory framework. It governs the legal and economic relations with the state enterprises, other enterprises and organizations of the workforce. So one of the important issues is to review the legal framework of accounting, analysis and audit of the financial performance of business enterprises.

The main regulations govern the accounting of income and expenses of the enterprise in Ukraine: Tax Code of Ukraine, the Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" Decrees of the President of Ukraine, resolutions and

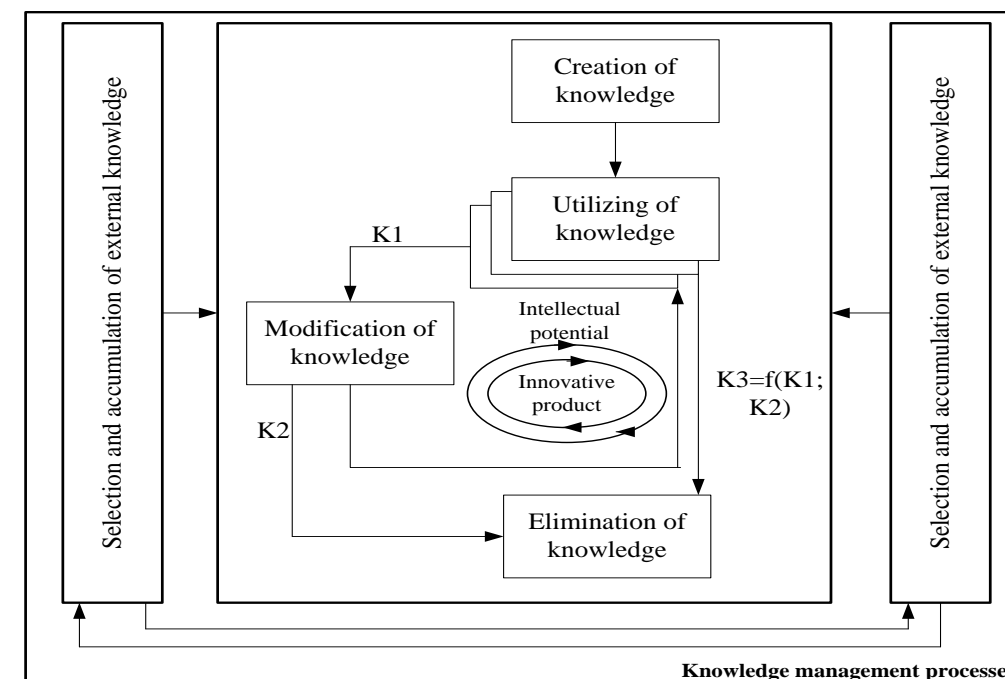

Fig. 1. The main knowledge management processes

Source: developed by author

The creation of knowledge is a continuous process of dynamic interaction between explicit and implicit (tacit) knowledge. Besides, explicit knowledge can be expressed verbally or can be reflected differently on the document. Resources of implicit knowledge include intuition, experience, secrets of skills (talents), wisdom and etc.

The utilizing of knowledge can be determined, firstly, as the access to the relevant knowledge; secondly, as a process to use this knowledge in practice.

From Fig. 1 it follows that the modification of knowledge is the result of analyzing some subset of knowledge using selected criteria ($K1$) as changes in the accumulation of experience and environmental conditions. Among these conditions are: the emergence of new problem situations; the industry development tendency; changes in market position in relation to competitors and etc.

The elimination of knowledge can be described as replacement of existing knowledge with new knowledge, that ensure the obtaining of more effective, reliable results that are used in the enterprise. Besides, the necessity to eliminate the knowledge is defined by the selected criteria ($K2$, $K3$). Among these criteria are: the discrepancy

In *the third variant*, the country's area was replaced by a synthetic indicator of "effective" area (GDP per 1 sq. km). In this case, the cluster analysis produces a dendrogram, where in Ukraine's group again are Estonia, Latvia, and Armenia.

From both the theoretical and experimental study it follows that results are in accordance with the one that obtained by other scientists. Thus, mainly EU countries, USA, Canada, Japan and etc. form the first cluster (Developed economies). The second cluster – Emerging Economies – contains a lot of countries. But what is interesting is that an association of five major emerging national economies: Brazil, Russia, India, China and South Africa (BRICS) are among them.

Ukraine may be placed in the group of countries (Ukraine, Armenia, Estonia, Latvia), where Estonia and Latvia, by FTSE classification, have characteristics of developed emerging markets (advanced emerging markets). Overall, based on the results of our cluster analysis, Ukraine has a potential for formal admission to the relevant group of countries with emerging economies (e.g., the group of marginal markets (*frontier markets*)), although the identified potential in Ukraine will probably fail to realize in the next future due to the extremely complex conditions primarily caused by the economic situation of political tension and social unrest in the country and, according to FTSE, a noticeable lag in the development of the national stock market.

So, let's start analyzing the potential results of Industry 4.0 for those groups of countries – Developed, Emerging and Frontier. In a changing market environment knowledge is the basis for country's level of development. Working with knowledge: the improvements or changes to products, technologies and processes can be made. That's why, effects of Industry 4.0 on the process of innovation creation can be viewed in conjunction with the main knowledge management processes. From Fig. 1 it follows that knowledge management processes include the creation, utilising, modification and the elimination of knowledge.

decisions of the Cabinet of Ministers of Ukraine, state of emergency (S) 1 " General requirements for financial reporting ", P (S) 15" Revenue ", P (S) 16" expenses "Plan of accounts for assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations, and instructions on its use, orders, regulations, instructions, letters, explanations of ministries and departments [1].

A complete and reliable information is important to determine the financial result. P (S) 15 "Revenue" and P (S) 16 "Expenses" define methodological principles of formation of accounting information on income and expenditure of the enterprise and its disclosure in the financial statements. Measurement and classification of income and expenses are in particular, P (S) 15 and P (S) 16. Such information provides users of financial statements to compare, evaluate and forecast revenues and costs of the company, to explore its profitability, solvency as well as financial results to analyze the dynamics and identify the causes of deviations.

Nowadays there is a gradual transition to accounting and financial reporting by international standards in Ukraine. Studies of this issue have shown that almost every P (S) corresponds to a certain IAS and IFRS. In particular, P (S) 15 "Revenue" corresponds to IAS 18 "Revenue" and includes elements of IAS 20 "Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance". However, P (S) 16 "Expenses" is unique in the IAS and directly meet the needs of national practice.

As a result, an important condition for the success of any enterprise is correct and regulated determination of financial results as the correct understanding of its nature, methods of calculation ensure the effective operation of the company and its sustainable development in the modern economy.

References.

1. Янок Д.А. Результати діяльності у фінансовій звітності підприємств //Економіка АПК. – 2003. - №4. – с.77.-82
2. Пархоменко В. Розвиток бухгалтерського обліку: від реформування до адаптації та застосування / В.Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8-9. – С. 3-21.
3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2001: зміни та доповнення/ Переклад з англійської за редакцією С. Ф. Голова. - К: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2008.

Аппакова Г.Н.

*Доктор PhD, доцент-ассоциированный профессор
Университет «Нархоз», Республика Казахстан*

ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕТА И ПРЕДСТАВЛЕНИЕ ОТЧЕТНОСТИ СОГЛАСНО МСФООС

Международное сближение принципов и процедур бухгалтерского учета предопределяет гармонизацию финансовой отчетности. В широком смысле под гармонизацией экономических процессов, отношений товаров, налогов следует понимать взаимное согласование, сведение в систему, унификацию, координацию, упорядочение, обеспечение взаимного соответствия. Гармонизация финансовой отчетности может происходить на разных уровнях: международном и локальном. Гармонизация финансовой отчетности на международном уровне – длительный и трудоемкий процесс. Однако тенденции развития этого сближения существуют, о чем свидетельствуют отчеты КМСФО, которые подтверждают объективность и неуклонность этого процесса. Одним из форм гармонизации является стандартизация учета и отчетности на международном уровне [1, С.25]. В данном контексте, стандартизация бухгалтерского учета и отчетности – ограниченный набор альтернативных методов для поддержания гибкости бухгалтерского учета.

В настоящее время способы стандартизации финансовой отчетности общественного сектора получили свое развитие в следующих видах:

1) *Трансформации финансовой отчетности по МСФООС с помощью коэффициентов пересчета.* Коэффициенты учитывают особенности оценки активов, своеобразие методологии учета и т.д. Они показывают, какое значение имел бы информационный показатель, если бы учет велся по предлагаемым принципам и стандартам. К недостаткам способа относится трудоемкость разработки корректных коэффициентов пересчета для предприятий различных отраслей и мощностей.

First of all, let's mention the Sustainable Development Goal 9. It's known that among these goals are: infrastructure, industrialization and innovation. As for the 2030 Agenda, it's mainly connected with creating a world without poverty, violence, abuse; a world in harmony between different people, between man and nature.

To analyze the role of the Fourth Industrial Revolution, it's important to take into account that it can vary between countries because there are differences by: geographic location, historical evolution, area, provision of resources, degree of integration in the global trade, level of economic development, economic structure, etc. It's important to analyze the role of coming Industrial Revolution in detail for developing countries as these countries are more vulnerable because: their economies are less diversified, have lower savings rate, and less developed national financial systems. Besides, those markets are largely open, and the existing mechanisms that should mitigate the impact of the factors of economic instability and block their distribution channels, are not enough efficient and need further development.

So, the importance of classification of countries is obvious. Nowadays, according to the fast-paced corporate and financial agencies – Financial Times Stock Exchange (FTSE), Morgan Stanley Capital International (MSCI), Standard & Poor's (S&P) – countries may be classified as Developed, Emerging (Advanced Emerging, Secondary Emerging) and Frontier. We decided to choose this country classification, because here is a range of criteria that reflect a country perspective.

To classify 57 countries into homogeneous groups by the characteristics of determination of an emerging economy, cluster analysis was used. Three versions of clusterization were considered.

In the *first variant*, we proposed the following classification criteria: index of political instability, GDP per capita, index of ease of doing business, investment risk, economic growth, global innovation index, and the country's area. As a result, we obtained a dendrogram, where, by the above mentioned categories, a group of countries was selected, which are similar to Ukraine in terms of emerging-market features.

In the *second variant*, the country's area was excluded from the list of criteria. And, after the cluster analysis, we obtained a dendrogram, where, in Ukraine's group, were Estonia, Latvia, and Armenia.

Matematické metody v ekonomii

H. Yu. Yatsenko, Ph.D. in Economics

Institute for Economics and Forecasting, NAS of Ukraine, Kyiv

THE FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION: POTENTIAL IMPLICATIONS FOR DEVELOPED ECONOMIES, EMERGING ECONOMIES AND FRONTIER MARKETS

Nowadays we stand on the verge of another huge technology breakthrough associated with the Fourth Industrial Revolution which is well-known as “Industry 4.0” or “Smart industry”. It will fundamentally alter the world we live in and the way we can use to communicate with each other.

It’s worth noting that each industrial revolution can be characterized by new inventions. Thus, the First Industrial Revolution brought mechanization of industries. The Second Industrial Revolution is associated with mass production. The Third Industrial Revolution is related to the transformation of automation industry. When compared with previous industrial revolutions, the Fourth is creating a new type of industrial production.

In new type of production, intelligent objects (that are connecting to the Internet) communicate and interact with each other in favor of the people. This is related with the concept of “Internet of things” that combines with the “Internet of Services”. To bring the virtual and physical worlds together cyber-physical systems are needed. That’s why “Industrie 4.0” “...refers to the technological evolution from embedded systems to cyber-physical systems” (Germany Trade & Invest 2016).

The urgent of the Fourth Industrial Revolution is obvious. It will create the basis for economic growth in modern conditions when world economy appears to be experiencing economic slowdown. At the same time it’s no doubt that great changes will be seen as the result of the Fourth Industrial Revolution. And it’s rather interesting to analyze its role in achieving Sustainable Development Goal 9 and the 2030 Agenda.

2) Трансформация финансовой отчетности по МСФООС на основе дополнительных расчетов. Зная отличительные черты одной системы учета от другой, составляют таблицы, позволяющие определить положительные и отрицательные влияния отдельных факторов на информационный показатель. На основе проведенных расчетов вносятся изменения в финансовую отчетность.

3) Составление финансовой отчетности по методологии другой страны на основе первичных документов, заполненных согласно требованиям МСФООС. При таком способе исключаются погрешности пересчета финансовой отчетности. Работа выполняется в автоматизированном режиме.

Глобализация экономики вызвало необходимость в поиске путей ГБУ, не нарушающих баланс интересов пользователей. Такое возможно при условии использования принципа семантической, состоящего в оперировании элементами и показателями бухгалтерской (финансовой) отчетности как семантической первоосновой по отношению к статистическим и налоговым показателям в тех случаях, где это возможно и обосновано. Принцип семантической должен проявляться как в гармонизации терминологии учетных систем, так и при создании алгоритма увязок показателей бухгалтерской (финансовой) отчетности и СНС [2, С.84]. При этом подчеркнем, что использование этого принципа не приведет к смысловому искажению категорий СНС, так как согласование терминологии производится только в тех случаях, когда это теоретически обосновано и практически необходимо.

Среди стандартов учета и отчетности выделяют Международные стандарты финансовой отчетности для общественного сектора (МСФООС также на [англ.яз.](#) International Financial Reporting Standards for public sector (IFRS-SPS)) — набор стандартов, регламентирующих правила составления [финансовой отчетности](#) по организациям общественного сектора, необходимой внешним пользователям для принятия ими экономических решений в отношении предприятия. Общественным сектором является сектор экономики, включающая государственные, религиозные и политические организации, ориентированные на создание социально значимых благ бюджетные учреждения, государственные внебюджетные фонды и организации, государственные предприятия и другие объекты государственной собственности [3, С.115]. Несмотря на то, что в разных

странах проводят административные реформы, имеющие целью сокращение государственного аппарата, общественный сектор имеет тенденцию к расширению. Причины: наличие и масштабы провалов рынка; циклы политической конъюнктуры. Приняты для использования Комитетом по МСФО следующие виды МСФООС:

МСФООС 1 -Представление финансовой отчетности

МСФООС 2 -Отчеты о движении денежных средств

МСФООС 3 -Учетная политика, изменения в расчетных оценках и ошибки

МСФООС 4 -Влияние изменений обменных курсов

МСФООС 5 -Затраты по займам

МСФООС 6-Консолидированная и отдельная финансовая отчетность

МСФООС 7 -Инвестиции в ассоциированные организации

МСФООС 8 -Участие в совместной деятельности

МСФООС 9 -Доход от обменных операций

МСФООС 10-Финансовая отчетность в условиях гиперинфляции

МСФООС 11-Договоры на строительство

МСФООС 12-Запасы

МСФООС 13 –Аренда

МСФООС 14 -События после отчетной даты

МСФООС 16-Инвестиционная недвижимость

МСФООС 17 –Недвижимость, здания и оборудования

МСФООС 18-Сегментная отчетность

МСФООС 19-Оценочные резервы, условные обязательства и условные активы

МСФООС 20-Раскрытие информации о связанных сторонах

МСФООС 21-Обесценение активов, не генерирующих денежные средства

-чрезвычайные доходы (поступления, возникающие как последствия чрезвычайных обстоятельств хозяйствования (стихийного бедствия, пожара, аварии и т. д.).

Аналогичный подход предполагается и к учету расходов сегментов. Как и доходы, они состоят из двух слагаемых:

-расходов, которые непосредственно могут быть отнесены на сегмент;

-части общих расходов организации, которая обоснованно может быть отнесена на данный сегмент. Эта составляющая в отличие от первой рассчитывается косвенными методами.

Не относятся к расходам сегмента:

-расходы по финансовым вложениям, если эти финансовые вложения не являются предметом деятельности сегмента;

-налог на прибыль;

-чрезвычайные расходы (потери от стихийных бедствий, забастовок, террористических актов и иных аналогичных событий).

Финансовый результат деятельности сегмента (прибыль или убыток) определяется как разность между полученными им доходами и понесенными при этом расходами.

Литература:

1. Бахрушина Мария Арамовна. Бухгалтерский управленческий учет: учеб. для студентов вузов, обучающихся по экон. специальностям. — 6-е изд., испр. — Москва : Омега-Л. — 570 с. — (Высшее финансовое образование). 2007
2. Назарова В.Л. Управленческий учет: Учебник / В.Л. Назарова - Алматы: Экономика, 2004-308 с

материнскому (основному) обществу, либо входящее в какую-либо ассоциацию, союз, холдинг. Такое предприятие в обязательном порядке должно рассматриваться в качестве операционного или географического сегмента. Это, однако, не означает, что данные сегменты не могут быть разделены на более мелкие.

Предполагается, что сегменты осуществляют внешние продажи, а также реализуют продукцию (работы, услуги) между собой с использованием трансфертных цен.

С точки зрения бухгалтерского управленческого учета сегменты, о которых идет речь, являются наиболее «развитыми» видами центров ответственности, а именно центрами инвестиций. Эти сегменты обладают собственными активами, с ними отождествляются обязательства, на них обоснованно могут быть отнесены доходы и расходы, а следовательно, и определен финансовый результат деятельности.

Доходы (выручка) сегмента складываются из таких двух составляющих, как:

- доходы, которые непосредственно могут быть отнесены на сегмент;
- часть общей выручки организации, которая обоснованно может быть отнесена на данный сегмент. Для ее определения на практике применяются косвенные методы расчетов.

Доходы операционного сегмента — это выручка от продажи определенных товаров, от выполнения определенных работ, оказания определенных услуг. Доходы географического сегмента — это выручка от производства товаров, выполнения работ, оказания услуг в определенном географическом регионе деятельности.

Если сегменты реализуют продукцию (работы, услуги) между собой, то для объективной оценки их доходов используются не трансфертные, а внешние цены.

Не являются доходами сегмента:

- проценты и дивиденды, доходы от продажи финансовых вложений, кроме случаев, когда такие доходы являются предметом деятельности сегмента;

МСФООС 22 -Раскрытие информации об основном государственном секторе

МСФООС 23 -Доходы от необменных операций (налоги и трансферты)

МСФООС 24 -Представление бюджетной информации в финансовой отчетности

МСФООС 25 -Вознаграждения работникам

МСФООС 26 -Обесценение активов, генерирующих денежные средства

МСФООС 27 -Сельское хозяйство

МСФООС 28 -Финансовые инструменты: представление информации

МСФООС 29 -Финансовые инструменты: признание и оценка

МСФООС 30-Финансовые инструменты: раскрытие информации

МСФООС 31-Нематериальные активы

Потенциал бухгалтерского учета в гармонизации учетных систем обусловлен его местом среди множества учетных систем. В Казахстане реализован континентальный подход к организации бухгалтерского учета, предполагающий использование бухгалтерской отчетности широким кругом пользователей. При этом необходимо учитывать, что БУ и СНС имеют различные цели и задачи и, соответственно, различные объекты учета, качественные характеристики, формирующейся в определенной информационной системе.

Комплект отчетности согласно МСФООС 1 «Представление финансовой отчетности» включает следующие компоненты: 1) отчет о финансовом положении; 2) отчет о результатах финансово-хозяйственной деятельности; 3) отчет об изменениях чистых активов/капитала; 4) отчет о потоках денежных средств; 5) сравнение бюджета и фактических сумм; 6) примечания или пояснительные записки (рис 1).

Рис.1. Комплект финансовой отчетности по МСФООС 1

Согласно проведенного нами исследования, представление отчетности по МСФООС 1, является наличие компонента в комплекте финансовой отчетности, которым является сверка бюджетных и фактических данных. Государственные учреждения осуществляют ведение бухгалтерского учета и формирование финансовой отчетности в соответствии с учетной политикой, которая определяет конкретные модели учета, утвержденных в Правилах ведения бухгалтерского учета в государственных учреждениях, утвержденных Приказом Министра финансов Республики Казахстан от 3 августа 2010 года № 393 с изменениями на 28.12.2015 года.

Согласно МСФООС 1 государственное или муниципальное коммерческое предприятие - субъект обладающий следующими характеристиками:

- имеет право заключать контракты от своего собственного имени;
- имеет финансовые и операционные полномочия для ведения бизнеса;

Многие современные западные компании производят группы товаров (или услуг) или работают в географических регионах с разными нормами рентабельности, возможностями развития, перспективами на будущее и рисками. В этом случае сегментарная отчетность помогает разобраться в эффективности различных направлений бизнеса компании, которую невозможно определить из ее совокупных данных. Таким образом, сегментарная отчетность наряду с прочей финансовой информацией рассматривается международными стандартами как необходимая для удовлетворения потребностей пользователей финансовой отчетности.

Проблемы, отмеченные выше, постепенно становятся актуальными и для отечественного учета. В казахстанской экономике уже существуют предприятия, имеющие сеть филиалов, представительств, дочерних и зависимых обществ, осваивающих различные рынки сбыта. Такие предприятия могут быть разбиты на отдельные сегменты, вклад которых в формирование конечного финансового результата организации неодинаков. Следовательно, появляется необходимость в анализе доходов и расходов каждого сегмента. Решение этой задачи — прерогатива системы бухгалтерского управленческого учета.

По аналогии с МСФО № 14 выделено два типа сегментов — операционный и географический. Операционным сегментом названа «часть деятельности организации по производству определенного товара, выполнению определенной работы, оказанию определенной услуги или однородная группа товаров, работ, услуг, которая подвержена рискам и получению прибылей, отличным от рисков и прибылей по другим товарам, работам, услугам или однородным группам товаров, работ, услуг» [2].

Географический сегмент — «часть деятельности организации по производству товаров, выполнению работ, оказанию услуг в определенном географическом регионе деятельности организации, которая подвержена рискам и получению прибылей, отличным от рисков и прибылей, имеющих место в других географических регионах деятельности организации» [2].

Обобщая вышеизложенное, можно сделать заключение: под сегментом в первую очередь понимается самостоятельное юридическое лицо, либо являющееся дочерним (зависимым) предприятием по отношению к

формирования отчетности о сегментах бизнеса в странах с рыночной экономикой. Хотя первая редакция стандарта была принята в 1983 г., необходимость его появления возникла намного раньше, в конце 50-х годов, связанных с бурным развитием западных компаний. Можно выделить два основных направления этого развития.

Во-первых, расширялся ассортимент выпускаемых изделий, осуществлялось проникновение в новые сферы деятельности, завоевание новых рынков сбыта. Это свидетельствовало о начале процесса диверсификации производства — перехода от простых монопроизводств к многопрофильным технологиям с широкой номенклатурой выпускаемых изделий. Такая перестройка повышала финансовую устойчивость и конкурентоспособность предприятий. Появлялась возможность покрывать убытки, полученные в одном направлении деятельности, прибылью от продажи иных видов продукции (работ, услуг).

Во-вторых, в связи с развитием рынков сбыта крупные компании начали активно работать в разных географических регионах.

Таким образом, при подготовке финансовых отчетов появилась необходимость наряду с прочими данными включать дополнительную информацию в отраслевом разрезе (по хозяйственным сегментам бизнеса) и с учетом географического местонахождения рынков сбыта (по географическим сегментам). Формирование отчетности по таким сегментам необходимо как внешним, так и внутренним пользователям, поскольку, с одной стороны, она включается в состав финансовой отчетности, а с другой — лежит в основе принятия разнообразных управленческих решений по сегментам бизнеса.

Сегментарная отчетность, составленная в соответствии с принципами МСФО № 14, обобщает информацию относительно различных типов товаров и услуг, производимых компанией, и различных географических районов, в которых она работает, с тем чтобы помочь пользователям финансовых отчетов:

1) лучше понять показатели работы компании в предыдущих периодах; 2) точнее оценить риски и прибыли компании;

3) принимать более обоснованные решения относительно компании в целом и ее отдельных подразделений.

- в процессе своей коммерческой деятельности реализует товары и оказывает услуги другим субъектам, извлекая из этого прибыль или полностью возмещающая издержки;

-) не опирается на постоянное государственное финансирование, являясь непрерывно действующим предприятием (кроме закупок продукции у независимых от него субъектов); и (е) контролируется субъектом общественного сектора.

Бухгалтерский учет в государственном учреждении осуществляется бухгалтерской службой государственного учреждения, являющейся его самостоятельным структурным подразделением или централизованной бухгалтерией, возглавляемой главным бухгалтером.

Литература

1. Международные стандарты финансовой отчетности для общественного сектора 2014 [Текст] USAID.2014-1980с.
2. Беликова Т. Бухгалтерский учет и отчетность от нуля до баланса. Питер, 2016.
3. Каморджанова Н.А. Бухгалтерский финансовый учет. Питер, 2016

к.э.н. Швецов С.А., магистрант Этова Е.В., магистрант Воронкина Ю.А.

Тульский филиал ФГБОУ ВО «Российский экономический университет им. Г.В.Плеханова»

КАТЕГОРИЙНЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ КАК КОНЦЕПЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ТОРГОВЫМ ПРОСТРАНСТВОМ В УСЛОВИЯХ КОНКУРЕНТНОГО РЫНКА

Аннотация: Актуальность исследования обусловлена необходимостью применения современной методики управления бизнесом - категорийным менеджментом, представляющим собой концепцию управления торговым пространством.

В современных условиях развития конкурентного рынка новым направлением, применяемым в системе управления бизнесом, является категорийный менеджмент. Термин «категорийный менеджмент» (Category Management) впервые был введен в 90-х годах прошлого столетия компанией Procter & Gamble.[1]. Основателем категорийного менеджмента считается Брайан Ф. Харрис. Категорийный менеджмент можно определить как системный подход к управлению продуктами категориями, которые можно представить как отдельные бизнес-единицы, имеющие свои показатели оборота и прибыльности, а также четкие цели и стратегии. Одна из причин: анализировать товарные категории проще, чем отдельные товарные позиции.[2]

Внедрение в практику управления категорийного менеджмента во многом способствует изменению традиционных взаимоотношений ретейлеров, т.е. предприятий, занимающихся розничной торговлей (супермаркет, магазин одежды, автосалон, банк, продающий услуги частными клиентам) и производителей в сторону большего сотрудничества в контексте взаимного обмена информацией, данными о продажах и совместному построению бизнеса.

Категорийный менеджмент в России появился в начале нашего столетия. Первым совместным опытом ретейлера и производителя в управлении категорией стал проект сети Рамстор и компании Gillette в категории «уход за

промежуточные решения и пересматривать цели вверенного ему подразделения в период планирования. Именно поэтому контроль за результатами деятельности центров ответственности в управленческом учете часто называют обратной связью.

Информация сегментарной отчетности используется с целью принятия разнообразных управленческих решений. Для многих российских предприятий вопрос выживания сегодня напрямую связан с необходимостью разукрупнения (реструктуризации) бизнеса. Как и любое другое управленческое решение, решение о реструктуризации должно основываться на тщательном изучении и анализе имеющейся бухгалтерской информации, сформированной по сегментам бизнеса. Уверенность руководства предприятия в необходимости проведения децентрализации производства должна подкрепляться соответствующими экономическими расчетами.

При этом будут сравниваться между собой, как минимум, два альтернативных варианта эффективности функциональной структуры предприятия — существующей (базовой) и проектируемой (формируемой в результате проведения децентрализации). Такое сопоставление окажется возможным лишь при условии существования на реструктурируемом предприятии системы сегментарного учета и отчетности.

Наконец, вопросы составления сегментарных отчетов напрямую связаны с трансфертным ценообразованием. На базе этих цен формируется отчетность сегмента. От степени обоснованности разработанных предприятием трансфертных цен зависит объективность оценки качества работы структурного подразделения предприятия.

С точки зрения задач формирования и представления бухгалтерской отчетности можно говорить о сегментах организации, по которым:

- 1) в соответствии с правилами бухгалтерского учета необходимо составление внешней отчетности;
- 2) в системе бухгалтерского управленческого учета составляется внутренняя (сегментарная) отчетность.

В числе международных стандартов финансовой отчетности (МСФО), МСФО № 14 «Сегментарная отчетность», которым определяется порядок

и выход. На входе в центр ответственности — сырье, материалы, полуфабрикаты. Центр ответственности располагает необходимым для производственной деятельности имуществом — основными средствами. В процессе функционирования подразделение потребляет трудовые ресурсы; выполняя заданную ему работу, пользуется услугами сторонних организаций. На выходе центра ответственности — полуфабрикат, продукция, услуга, которые либо поступают в следующий центр ответственности, либо реализуются на сторону.

Информация сегментарной отчетности позволяет администрации организации контролировать деятельность центров ответственности и объективно оценивать качество работы возглавляющих их менеджеров. На ее основе делаются выводы о профессиональной пригодности того или иного менеджера, разрабатываются финансовые и нефинансовые критерии оценки его деятельности, формируется система материального и морального поощрения персонала предприятия. Решение этих задач осложняется тем, что деятельность одного менеджера может оказывать влияние на деятельность других управляющих. Например, лучшие дилеры по продажам могут столкнуться с трудностями при сбыте некачественных товаров.

Полностью исключить такую взаимозависимость невозможно, однако ее воздействие можно минимизировать при тщательном выборе центров ответственности, надлежащем информационном обеспечении, установлении объективных критериев оценки деятельности структурных подразделений (к примеру, возложив на начальников цехов ответственность не только за затраты, но и за качество произведенной продукции, можно избежать конфликтов между сбытом и производством).

Кроме того, сегментарная отчетность помогает в работе самим менеджерам. Руководителю любого уровня всегда следует знать, насколько хорошо он работает. Если его планы не выполняются, он должен узнать об этом как можно раньше. В противном случае менеджер не сможет своевременно откорректировать планы своего подразделения, и поставленная перед ним цель окажется нереальной. Таким образом, четко налаженный контроль позволит руководителю центра ответственности принимать обоснованные

полостью рта» в 2001 году, основной задачей которого стала разработка плановграмм, т.е. план-схем выкладки товара на оборудовании магазина для определенной категории товаров.

В FMCG-компаниях, т.е. компаниях, занимающихся выпуском товаров повседневного спроса (fast moving consumer goods) в России подразделение категорийного менеджмента в практике бизнеса чаще всего относится к структуре отдела трейд-маркетинга, но может быть и отдельной структурой в отделе продаж. [3]

Таким образом, категорийный менеджмент представляет собой концепцию управления торговым пространством и ассортиментом, согласно которой ассортимент делится на группы схожих продуктов. Подобные группы получили название товарных категорий (примеры продуктовых категорий: шоколадные батончики, газированные напитки). Стандартная модель категорийного менеджмента включает процесс (цикл), состоящий из 8 шагов и *носит название* Брайан Харрис модель:

- Определение категории
- Определение роли категории в магазине
- Оценка категории
- Определение целей категории
- Определение стратегии категории
- Определение тактик категории
- Внедрение
- Оценка результатов и возвращение к п. 1 цикла.

Одним из важных моментов категорийного менеджмента является балансировка структуры ассортимента по ширине, которая предполагает введение и выведение в ассортимент новых товарных позиций, с учётом чего каждая категория играет свою роль.

Согласно теории категорийного менеджмента между категориями, играющими определенную роль, должно поддерживаться определенное структурное соотношение. Категории можно классифицировать как: *уникальные*, т.е. привлекающие внимание покупателя товары, имеющие одну функцию - создание имиджа и формирование покупательского потока; *приоритетные*

категории, которые имеют высокие показатели по прибыли и товарообороту. Обычно они находятся на стадии зрелости жизненного цикла товара. Хорошим наглядным примером для продуктового магазина могут служить мясные и рыбные продукты. Рекомендуемая доля 20-30%; базовые категории, являющиеся основой ассортимента (составляют 50-60% от общей доли в ассортименте. Их основная функция - формирование товарооборота и покупательского потока); сезонные категории, спрос на которые меняется в течение периода. В соответствии с чем торговые компании повышают либо снижают цены (например, зимняя одежда и обувь в существенно больших объёмах продаются в предзимний и первые зимние месяцы, а летние, соответственно, поздней весной и первые два месяца летней). В структуре ассортимента периодическая категория занимает около 20%. Также в составе этой группы выделяют *событийные категории*, уровень продаж которых повышается перед возникновением определённого (праздничного события). Еще одну категорию составляют *удобные товары* – товары, дополняющие основную покупку (например, при покупке очков покупатель часто приобретает футляры, шнурки, салфетки и т. д.). Их доля 5-10% от общего числа. Причем для определения ролей товаров используется кросс-категорийный анализ, позволяющий на основе данных по прибыли и товарообороту, а также экспертной оценке определить назначение товарной категории [4;5]

Напомним, что цель категорийного менеджмента заключается с одной стороны, в максимальном удовлетворении потребностей покупателей, а с другой – в повышении эффективности сотрудничества между производителем (поставщиком) и сетями розничной торговли. Поэтому категорийный менеджер – это специалист высшей квалификации, отвечающий за весь комплекс работ по приобретению и продвижению товаров определенной, четко сформированной ассортиментной группы, устанавливает деловые связи с поставщиками или розничными операторами, ищет пути оптимизации расходов на снабжение и логистику, организует и курирует промомероприятия.

Таким образом, внедрение категорийного менеджмента должно осуществляться поэтапно с учетом объемов имеющегося ассортимента, объема продаж, наличия специалистов данной категории, финансовых ресурсов компании, что обусловлено целью категорийного менеджмента. В соответствии

Туребаева Ж.К.

*к.э.н., ст.преподаватель, Университет «Мирас»
г.Шымкент, Казахстан*

Илесова А.

магистрант, ЮКГУ им.М.Ауэзова, г.Шымкент, Казахстан

СЕГМЕНТАРЬНАЯ ОТЧЕТНОСТЬ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА

Сегмент - означает отрезок, часть чего-либо. Сегментарную отчетность можно определить как отчетность, сформированную по отдельным сегментам бизнеса (центрам ответственности) организации. Порядок ее составления для внешних пользователей установлен в Законе РК, для внутренних пользователей он практически не разработан. Не находит отражения данный вопрос и в существующих нормативных документах. Решение проблем составления внутренней сегментарной отчетности отдано на откуп предприятиям. [1]

Тезис о конфиденциальности информации сегментарной отчетности в нормативных документах появился впервые. Это связано с тем, что в отличие от финансовой отчетности, разрабатываемой на базе данных финансового учета и предназначенной для внешних пользователей (а поэтому являющейся открытой), сегментарная отчетность формируется для внутренних пользователей (управляющих всех уровней) и должна быть закрытой. (Справедливости ради отметим, что этот законодательно закрепленный тезис на практике не соблюдается. Налоговые органы, являющиеся по своей сути внешними пользователями бухгалтерской информации, имеют прямой доступ к данным управленческого учета и отчетности.)

Подобно тому как информация внешней финансовой отчетности используется для анализа финансового состояния предприятия, результатов его деятельности, данные сегментарной отчетности позволяют оценить качество работы каждого сегмента бизнеса. Ведь центр ответственности представляет собой часть системы управления предприятием и, как любая система, имеет вход

5. Makarenko A.P., Malinina Y.M. Conceptual approaches to equity audit / A.P. Makarenko, Y.M. Malinina // Scientific papers of Poltava State Agrarian Academy. Series: Economical science. – 2013. – V.2, I.6 – P. 24-30.

с этим, можно выделить ряд ключевых направлений категорийного менеджмента.

1. *Формирование оптимального ассортимента и построение грамотной ассортиментной политики торговой и производственной компании.* Главная цель — наиболее эффективное использование складского и производственного потенциала компании.

2. *Управление продвижением товара.* Организация всей системы маркетинговых мероприятий, основанная, в первую очередь, на инструментах трейд-маркетинга и ВТЛ, необходимой для обеспечения эффективного выполнения стратегии продвижения, которая оказывает огромное влияние на всю цепочку поставок.

3. *Правильное представление товара.* В процессе изучения предпочтений и потребностей клиентов, в частности, розничных сетей, которые напрямую изучают покупательский спрос населения, формируется торговая политика для успешного вывода новых товаров. Производственные компании сосредоточивают свои усилия, прежде всего, на сокращении количества ошибок в выпуске новой продукции и связанных с этим потерь. Вторая цель – более быстрое реагирование на изменения в спросе и корректировка производственных планов. В ассортимент продукции, которым будет оперировать компания, должны попадать только те товары, которые обладают значительной ценностью для потребителя.

Литература:

1. 1. К. М. Киселев, М. А. Николаева «Категорийный менеджмент». – М. : Норма : ИНФРА-М, 2013.-208с.
2. Йенс Нордфальт, 2015, с. 187.
3. <https://ru.wikipedia.org/wiki>
4. 4. Сысоева С. В., Бузукова Е. А. Управление ассортиментом в рознице. //Категорийный менеджмент. — Санкт-Петербург, Петергофское шоссе, 73, лит. А 29.: Питер, 2011. — С. 288 с.
5. Егорушкина Т.Н., Этова Е.В., Воронкина Ю.А Анализ теоретических подходов к концепции контроллинга в

менеджменте//Современный научный вестник. 2016. Т. 10. № -2. С. 123-124

factor in the possibility of future financial investments in the company. For internal users is important the solvency of the company and the legality of all transactions and functioning of the company for future management decisions.

So, summarizing all the above, we can make a conclusion, that the value of equity audit as the integral element of market relations is constantly growing. The intensification of this process in Ukraine is caused by the emergence of private property and the conflict of the interests of owners and hired management of the company. Although the audit as the direction of control is perceived ambiguously. However there is an objective need in its functioning as an independent form of financial and economic control in order to stabilize economic development, eliminate the negative effect of transformation processes, ensure the interests and rights of the owners of the enterprise, improve the management system, prevent difficult economic situations. Therefore, for the further development of the audit there is a need to strengthen its theoretical basis and implement the reform measures in the context of requirements of the international audit standards.

Literature:

1. Pylypchuk N.M. Audit of equity and ways of its further improvement / N.M. Pylypchuk // Bulletin ONU. Economics. – 2013. – V.18, I. 2(1) – P. 91–94.
2. Odnoshevnaya O.A. Concept improvements accounting and audit company`s equity capital / O.A. Odnoshevnaya // Scientific Bulletin of Kherson State university. – 2015. – №13 – P. 154–157.
3. Mochan A.O., Bandura Z.L. Equity as object of accounting and analysis / A.O. Mochan, Z.L. Bandura // Global and national economic problems. – 2015. - №18 – P. 1144-1147.
4. NP(S)A 1 “General requirements for financial reporting”, approved by the Ministry of Finance of Ukraine since 07.02.2013 №73, with amendments. [Electronic source]. Access mode: <http://zakon5.rada.gov.ua/>

capital, the formation and use of the share capital, additional capital, reserve capital, seized capital, unpaid capital and undisposed (retained) earnings (uncovered losses); information about accounting violations, shortages, abuses, which found the documentary evidence in acts of audit inspections, conclusions of the auditors, enforcement ordinances, etc.

Checking of the primary documents will allow the auditor to highlight the major violations and apply accounting procedures “in essence”: formation of the authorized and other types of capital of the entity; calculation and payment of dividends; operations with the securities of their own emission; checking the distribution of profit, etc. [1].

A clear methodology of audit is worked out at the stage of planning and aims to collect the audit evidence.

On the planning stage, the auditor should clearly define the areas of the inspection and effectively apply the selected audit procedures in the process of equity audit. Among the main areas of the equity audit it is advisable to focus on the following: audit of the authorized capital, audit of the reserve and additional capital and audit of profit (loss) of the company.

After the audit, the revealed errors and facts of fraud should be grouped for the purpose of establishing their significance and preparing the final audit document – audit report.

If, according to the audit results, the auditor found no violations or found the violations that do not affect the legality of the functioning of the enterprise, do not harm the State, founders or shareholders, the auditor has a right to issue a positive audit report. If the auditor discovered violations that affect the legality of the functioning of the enterprise or harm the State, founders or shareholders [2], in this case, the auditor has no right to issue a positive audit report. In this case, the auditor has to publish the modified audit report.

Thus, the equity audit is a key to audit of the company since the audit results indicate the solvency or insolvency of the enterprise. Audit of the equity reveals a degree of financial independence and creditworthiness of the company. The result of the audit is important both for external and internal users. External users need to know the level of solvency and independence of the company – it could become a decisive

К.е.н. Булкот Г.В., магістр Плахотнікова М.Г.
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

МЕТОДИКА ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Досвід міжнародних корпорацій та результати багатьох наукових досліджень свідчать, що найбільш прибутковими є ті організації, частка нематеріальних активів яких в загальному підсумку балансу є найбільшою. Втім, успішність підприємства визначається не досконалістю його фінансової звітності, а, перш за все, вмінням вдало керувати належними йому активами. Адекватність показників фінансової звітності забезпечується лише шляхом здійснення контролю за відповідними об'єктами обліку та правильністю відображення інформації в обліку.

Для ефективності здійснення контролю важливим є розуміння економічної сутності та особливостей об'єкта, що контролюється. Відповідно до п. 4 П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», нематеріальний актив – це немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований [1]. Отже, специфічними властивостями даного об'єкта обліку та контролю є: немонетарність; нематеріальність (відсутність матеріально-речової форми); можливість ідентифікації.

Така природа нематеріальних активів зумовлює виникнення труднощів при здійсненні їх обліку та контролю. Саме тому, на практиці багато управлінців не надають належної уваги контролю таких об'єктів.

Під внутрішнім контролем підприємства слід розуміти одну з основних функцій управління, що є системою постійного спостереження і перевірки роботи підприємства в цілях оцінки обґрунтованості і ефективності ухвалення управлінських рішень, виявлення відхилень і несприятливих ситуацій, своєчасного інформування керівництва для прийняття рішень по усуненню, зниженню ризиків його діяльності і управління ними [2, с. 392].

Метою здійснення контролю нематеріальних активів підприємства є забезпечення дотримання чинної нормативно-законодавчої бази, їх фактичного зберігання, правильності, достовірності та повноти відображення інформації про них в системі обліку та фінансовій звітності підприємства, а також забезпечення підвищення ефективності використання таких об'єктів.

Здійснення контролю за нематеріальними активами є важливим на всіх етапах: попередній контроль (визначення доцільності, законності та наслідків здійснення кожної окремої операції з об'єктами нематеріальних активів); поточний контроль (перевірка правильності здійснення всіх процедур та дотримання чинних нормативних вимог у процесі безпосереднього здійснення господарських операцій з об'єктами нематеріальних активів); наступний контроль (перевірка правильності та законності господарських операцій з об'єктами нематеріальних активів після їх здійснення). Контроль наявності та використання нематеріальних активів передбачає заходи як документального, так і фактичного контролю.

До заходів документального контролю нематеріальних активів можемо віднести наступні: нормативно-правова перевірка; формальна, арифметична та логічна перевірка документів; проведення зустрічних звірок за документами; зіставлення інформації, що наведена в документах з інформацією, що міститься у бухгалтерських регістрах.

Фактичний контроль здійснюється за допомогою: проведення інвентаризації (за умов збереження об'єктів нематеріальних активів на матеріальних носіях); спостереження (контроль дотримання умов збереження нематеріальних активів); експертна оцінка (здійснюється фахівцями, що володіють спеціальними знаннями в галузі захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності).

До найпоширеніших порушень, що виявляються в процесі контролю нематеріальних активів належать: оприбуткування на баланс підприємства об'єктів, що не відповідають критеріям визнання нематеріальних активів; недотримання умов відображення результатів власних розробок підприємства в складі нематеріальних активів; відображення витрат на дослідження, підготовку і перепідготовку кадрів, рекламу та PR в складі нематеріальних активів;

PhD, Associate Professor Bulkot A.V., Master of Science Radiiovskaya M.V.
*State Higher Educational Establishment «Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman», Ukraine*

PECULIARITIES OF THE EQUITY AUDIT AT THE ENTERPRISES, INSTITUTIONS, ORGANIZATIONS

Under the conditions of the unstable economic situation in the country, constant legislative changes there is a need for improving the quality information management system, which is closely related to the improvement of equity audit.

Audit of the capital is one of the most important sections of the audit since equity is a guarantee of stable activity of the enterprise and the main informative indicator of any economic entity [2]. Structure and dynamics its own capital are the significant indicators that determine the financial position of the company [3].

However, today there is not generally accepted methodology for audit of the equity of the enterprise. Practical work in the study of issues of effective management of equity and development the methodology of audit indicates the urgency of the problem.

In Ukraine the definition of the equity is legally established in NP(S)A 1: equity is a part of the assets of the enterprise, which remains after deduction of its liabilities [4]. Equity shows the part of the property of the enterprise, which is financed with the owners' resources and means of the enterprise.

The purpose of the equity audit is to establish the authenticity and correctness of the reflection in accounting operations with equity in accordance with current legislation and to express an independent opinion on the correctness of the information displaying and the reporting of the enterprise [5].

The objects of the equity audit are: the elements of accounting policy (legislative and normative acts, which are managed by the company in the conduct of accounting equity of the enterprise; evaluation of the contributions and increase of the share capital; order of distribution of the net profit, etc.); entries in accounting registers and reporting; accounting transactions (the formation and changes of the authorized

Література:

1. Батракова Т.І., Полова А.В Сучасний стан готівкового обігу та проблеми безготівкових розрахунків в Україні - [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fmolodyvcheny.in.ua%2Ffiles%2Fjournal%2F2016%2F2%2F2.pdf&name=2.pdf&lang=uk&c=58219a149c1f>
2. Григоревська О.О. Проблеми своєчасного та повного відображення грошових коштів у системі бухгалтерського обліку / О. О. Григоревська, Т. С. Каленченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу : міжнародний збірник наукових праць. Серія : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. — 2015. — Вип. 3 (33). — С. 32—42.
3. Івченко Л.В. Сутність грошових коштів: підходи до визначення - [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/167.pdf>
4. Остафійчук С.М. Грошові кошти та їх еквіваленти як об'єкти бухгалтерського обліку - [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib>.

неправильність формування первісної оцінки об'єктів нематеріальних активів при різних шляхах їх надходження на підприємство; порушення умов переоцінки об'єктів нематеріальних активів (переоцінка лише одного об'єкта групи або об'єкта щодо якого відсутній активний ринок); відсутність здійснення амортизаційних відрахувань за об'єктами нематеріальних активів; відсутність або неправильне оформлення первинних документів (використання неправильних форм документів, арифметичні помилки); невідповідність даних, що містяться у первинних документах даним облікових реєстрів; недотримання положень діючої облікової політики; розповсюдження інформації, що становить комерційну таємницю підприємства тощо.

Для забезпечення ефективності контролю нематеріальних активів підприємства, важливим є дотримання принципів системності та всеохопленості, а також розподіл контрольних функцій між різними підрозділами підприємства. Зокрема, відділу маркетингу може відводитись функція моніторингу забезпеченості ринку об'єктами інтелектуальної власності та їх цінних пропозицій; на фінансово-економічний відділ може покладатись визначення вартісної оцінки придбання (створення) об'єктів нематеріальних активів; юридичний відділ може проводити аналіз документів що засвідчують право власності (чи користування) об'єктами нематеріальних активів; на бухгалтерію покладається відповідальність своєчасності та правильності документального та облікового відображення руху нематеріальних активів, вибору методу та розрахунку амортизації активів [3, с. 361].

Процес здійснення контролю нематеріальних активів потребує залучення кваліфікованих кадрів, фахівців різних спеціальностей та галузей знань, інформаційних та технологічних ресурсів, а отже, може призвести до виникнення додаткових витрат. Саме тому, при визначенні методів здійснення контролю за нематеріальними активами підприємства, важливо пам'ятати, що витрати на контрольні заходи не повинні перевищувати корисний ефект від використання цих об'єктів.

Таким чином, нематеріальні активи в сучасних умовах господарювання виступають стратегічно важливим ресурсом розвитку будь-якого підприємства. Отримання економічних вигід від об'єктів нематеріальних активів та їх

ефективне використання забезпечується в процесі фактичного та документального контролю над ними на всіх етапах здійснення господарської діяльності. Його складність обумовлюється специфічною природою самих об'єктів нематеріальних активів. А отже, перспективними є подальші дослідження сутності нематеріальних активів та розробка методики їх контролю з врахуванням галузевих особливостей діяльності кожного конкретного підприємства.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. №242, зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>
2. Бутинець Т. А. Розвиток науки господарського контролю: проблеми теорії, методології, практики [Текст] : Монографія / Т. А. Бутинець. — Житомир: ЖДТУ, 2011. — 772 с.
3. Старко І. Є. Контроль нематеріальних активів: організація та методика проведення / І. Є. Старко // Вісник Львівської комерційної академії: збірник наукових праць. Серія: економічна. — 2011. — Вип. 36. — с. 358-362.

на вказаних рахунках, чинному законодавству, перевірка правильності оформлення кореспонденції рахунків тощо.

Найтипівішими порушеннями на поточних рахунках, що виявляються під час контролю, є: помилки у складенні кореспонденції рахунків; розкрадання грошових коштів, яке оформлено підробними документами; покриття зловживань працівників; привласнення готівки, що надійшла з банку; не оприбуткування і привласнення грошових сум, що не надійшли з банку, від різних фізичних і юридичних осіб за прибутковими ордерами, відсутність банківських виписок, порушення у розрахунках з іноземною валютою.

Таким чином, у процесі проведення контролю необхідно вирішити завдання пов'язані, з: визначенням оптимального залишку коштів на поточних рахунках та в касі підприємства; правильності відображення в обліку надходжень наявності та вибуття готівкових та безготівкових коштів та їх еквівалентів; дотримання вимог щодо документального оформлення операцій з грошовими активами в бухгалтерському обліку; контроль за дотриманням касової та розрахункової дисципліни; контролем за лімітом грошових коштів у касі (ліміт каси); перевіркою правильності розкриття інформації у облікових регістрах та формах фінансової звітності інформації щодо операцій з грошовими коштами та їх еквівалентами.

Система контролю за грошовими коштами буде працювати, якщо на підприємстві дотримуються таких вимог як: виплати грошових коштів здійснюються за допомогою виписки чеків, грошові кошти відразу перераховуються до банку при їх надходженні.

Отже, узагальнюючи все вищевикладене, можна зробити висновок, що організація та вдосконалення напрямів контролю за грошовими коштами підприємства сприяє формуванню вірної інформації про його платоспроможність і фінансову стійкість, підвищить ефективність використання цієї інформації системою управління підприємством з метою отримання прибутку.

Метою контролю грошових коштів на підприємстві є забезпечення правильності ведення обліку розрахунків за готівковими і безготівковими операціями, збереження та примноження прибутків та раціонального використання коштів на підприємстві.

Основними завданнями контролю грошових коштів підприємства є:

контроль за правильністю ведення документального оформлення звітів щодо обліку грошових коштів на підприємстві;

встановлення відповідності відображення в бухгалтерському обліку фінансово-господарських операцій з грошовими коштами чинному законодавству;

оцінка стану платіжної спроможності підприємства;

виявлення правопорушень та запобігання їх в подальшій діяльності підприємства.

Стосовно грошової системи України, то в нашій державі готівково-грошовий обіг посідає більш значне місце, що свідчить про низький рівень розвитку економіки країни. Частка готівки у загальній грошовій масі у кілька разів перевищує рівень передових країн [1].

Контроль за грошовими коштами проводиться за такими напрямками: контроль касових операцій; контроль операцій на поточному рахунку.

Під час контролю за готівкою в касі перевіряються: касова книга; звіти касира; прибуткові та видаткові касові ордера; журнал реєстрації депонованих сум тощо.

Основними методами контролю готівки в касі є: інвентаризація; перевірка наявності грошових коштів у касі та документів каси; зустрічна перевірка; перевірка документів за даними кореспондуючих рахунків.

Типовими порушеннями під час контролю грошових коштів в касі є перевищення ліміту готівки, невірне документування та ведення касових операцій, виправлення помилок в видаткових і прибуткових касових документах, проведення інвентаризації каси із запізненням, порушення граничних норм розрахунків готівковими коштами, неповне оприбуткування готівки.

Контроль операцій на поточному рахунку містить в собі правильність відкриття рахунків, достовірність господарських операцій, які відображаються

Нестеренко Н.А., Мартыненко Т.А., Николаева И.В., Самойленко Ю.С.

*Ростовский государственный экономический университет (РИНХ),
Россия*

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОМОЩЬ КАК ОБЪЕКТ АУДИТА ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

Сельское хозяйство является стратегически важной и приоритетной отраслью народного хозяйства, так как обеспечивает продовольствием население нашей страны. Определенные факторы, такие как сезонность, зависимость производства от природно-климатических условий, плодородия почв и многие другие определяют конкурентоспособность сельского хозяйства. В сложившейся ситуации значимость государственной поддержки очевидна.

Государственная помощь, оказываемая сельскохозяйственным товаропроизводителям, осуществляется в виде субсидий и предоставления ресурсов, востребованных в данной отрасли. Финансирование целевых расходов осуществляется государством на безвозмездной основе. Важным аспектом финансирования является контроль за полученными средствами и достоверное отражение их в бухгалтерской отчетности, это является необходимым условием для принятия эффективных экономических решений. В этой связи одним из таких контрольных инструментов может стать аудиторская проверка.

Аудиторской проверке подлежат: финансово-хозяйственные процессы, совершаемые операции, активы и обязательства организации. Выделяют следующую классификацию объектов аудита:

По сложности:

- простые;
- сложные.

2. По способу формирования:

- собственные средства;
- привлеченные средства.

3. По отношению к виду деятельности:

- снабжение;
- производство;
- сбыт.

Объектами аудита государственной поддержки предприятий сельскохозяйственного комплекса являются мероприятия, на которые направлено финансирование. На период с 2013 – 2020 гг. была разработана программа государственной поддержки, предусматривающая финансирование сельскохозяйственных предприятий в размере 1 509,7 млрд. руб. Действующая программа состоит из следующих подпрограмм: развитие растениеводства и животноводства, а также мероприятия по финансированию малых сельскохозяйственных предприятий и внедрению инновационных технологий.

Отрасль «Растениеводство» нуждается в следующих направлениях субсидирования:

- компенсация затрат на приобретение семян;
- покрытие убытков на закладку и уход за многолетними насаждениями;
- возмещение процентной ставки по краткосрочным обязательствам и инвестиционным займам.

Группе «Животноводство» необходима государственная помощь, направленная на:

- поддержание племенного животноводства;
- частичное покрытие убытков производителей связанных с реализацией продукции;
- возмещение затрат, связанных с удорожанием кормов;
- возмещение процентной ставки по краткосрочным обязательствам и инвестиционным займам.

В составе группы «Поддержка малых форм хозяйствования» включают:

- поддержка фермерских хозяйств;
- субсидирование предпринимателей, работающих на земельных участках;
- выдача государством на безвозмездной основе земельных участков с целью привлечения молодых специалистов в сельскохозяйственную отрасль.

Сельскохозяйственному предприятию необходимо использовать по назначению субсидии, выделенные государством, своевременно и достоверно

К.е.н. Булкот Г.В., магістр Балашова О.О.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

На сьогоднішній день функціонування всіх підприємств залежить від наявності грошових коштів. Наявність грошових коштів обумовлює платоспроможність і конкурентоспроможність підприємства, завдяки чому виникає його ефективна діяльність та подальший розвиток. Їх витрачання та надходження формується завдяки господарським операціям і вимагає суворого спрямування цільового спрямування на досягнення запланованих господарських завдань підприємства. Бухгалтерський облік є джерелом інформації для прийняття управлінських рішень та відіграє важливу роль у правильності організації грошового обігу та розрахунків підприємства.

Завдяки цьому зміцнюється платіжна дисципліна підприємства та відбувається ефективне використання фінансових ресурсів. Здатність правильно розподіляти грошові кошти обумовлює прибутковість або збитковість підприємства. Діяльність всіх підприємств безпосередньо залежить від правильного обліку та контролю грошових коштів, оскільки основою всіх операцій є грошові розрахунки.

Грошові кошти фактично виступають об'єктом чи, точніше, засобом для здійснення управління грошовими потоками [3]. Грошові кошти повинні характеризуватись абсолютною ліквідністю [4].

Згідно з НП(с)БО «Загальні вимоги до фінансової звітності» грошові кошти – готівка, кошти на рахунках в банку та депозити до запитання, еквіваленти грошових коштів – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, що вільно конвертуються у певні суми грошей і характеризуються незначним ризиком зміни вартості [2].

Застосування інформаційної концепції аудиту ефективності грошових коштів та системи моделювання аудиту грошових коштів на підприємстві дозволить значно підвищити ефективність проведення аудиторських перевірок, що безпосередньо вплине на фінансово-господарську діяльність підприємства. Важливим моментом при проведенні внутрішнього аудиту є застосування сучасних інформаційних технологій.

Таким чином, впровадження сучасних інформаційних технологій передусім необхідно у процесі здійснення внутрішнього аудиту, тому що у внутрішнього аудитора набагато більше можливостей використовувати їх в повній мірі, ніж у зовнішнього. Значною мірою це пояснюється детальною обізнаністю внутрішнього аудитора із системою обліку підприємства; також здійсненням аудиту протягом тривалого часу [1-3].

Отже, узагальнюючи все вищевикладене, можна зробити висновок, що раціональна система внутрішнього аудиту є одним з найважливіших завдань системи внутрішнього контролю. Від успішності рішення цього завдання залежить платоспроможність підприємства, його фінансовий стан та репутація. Наведені пропозиції дозволять вдало організувати внутрішній аудит ефективності грошових коштів та забезпечити достатній рівень ефективності їх використання та збереження.

Література:

1. Бунда О. М. Організаційні та методичні аспекти аудиту грошових коштів на підприємстві [Електронний ресурс] / О. М. Бунда, С. Ю. Єлісеєва // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки. - 2015. - № 4. - С. 11-19.
2. Дрозд І. К. Організація та методика аудиту : навч. посіб. / І. К. Дрозд, Н. С. Шалімова, Т. С. Шаровська, Г. Б. Назарова, В. М. Іванков; ред.: І. К. Дрозд. - Київ : Сова, 2014. - 311 с.
3. Філозоп О.В. Організація процесу внутрішнього аудиту на підприємстві / Філозоп О.В. // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1(13), 2016.

отражать информацию об их распределении в отчетности. Предприятия отрасли сельского хозяйства ежегодно формируют Отчет о средствах целевого финансирования. Посредством внутреннего аудита можно оценить риски, связанные с предоставлением недостоверной учетной информации.

Государственное финансирование предоставляется только предприятиям, занимающимся производством продукции сельского хозяйства. Федеральный закон от 29.12.2006 № 264-ФЗ «О развитии сельского хозяйства» четко определяет критерии отнесения организаций к производителям сельскохозяйственной продукции. Если организация соответствует указанным критериям, то необходимо качественно провести аудиторскую проверку выполнения условий субсидий, предоставляемых государством.

Она включает в себя следующие этапы:

контроль субсидирования части процентной ставки;

определение целей кредита;

выявление задолженностей перед бюджетом;

получение информации о состоянии ссудного счета по полученным кредитным средствам;

проверка целевого использования привлеченных средств;

получение информации о полученных субсидиях;

проверка документов, подтверждающих своевременные процентные выплаты.

Результаты проведенных процедур оформляются общим планом аудита, определяющий правила аудиторской проверки, состав аудиторской группы и распределение между ними обязанностей.

Субсидирование сельского хозяйства является важным механизмом государственной поддержки сельхозпроизводителей. Неотъемлемым условием эффективности субсидирования является правильное проведение аудиторских проверок в организациях, занимающихся сельскохозяйственной деятельностью, в соответствии с требованиями, предусмотренными законодательством.

Литература:

1. Аксененко, А.В. Бюджетирование, ориентированное на результат / Финансы, 2014, № 1.

2. Фролова, О.А. Экономическая эффективность государственной финансовой поддержки сельскохозяйственных организаций / Экономика сельскохозяйственных и перерабатывающих предприятий, 2015, №9
3. Яхина, А.А. Проблемы программно-целевого планирования и финансирования бюджетных инвестиций / Финансы и кредит, 2014, № 6

- 4) зіставлення показників виписки банку з даними документів, які додаються до неї;
- 5) звірки даних виписок з обліковими регістрами по руху і залишкам грошових коштів;
- 6) звірки даних облікових регістрів із записами в головній книзі.

Тому, для оцінки ефективності використання грошових коштів та внутрішнього аудиту важливо:

- 1) визначити методики оцінки ефективності внутрішнього аудиту грошових коштів; провести оцінку грошових потоків;
- 2) визначити відхилення по збереженню та забезпеченню фірми грошових коштів; оптимізувати запас грошових коштів на фірмі;
- 3) дослідити факти нестач грошових коштів та їх причини, а також баланси коштів;
- 4) розглянути результати аудиту та рівні суттєвості стосовно грошових коштів та валюти балансу.

Заключним етапом роботи аудитора при проведенні аудиту ефективності грошових коштів є формування узагальнюючого звіту і переліку виявлених недоліків. Джерелом інформації тут є всі попередні аудиторські робочі записи щодо операцій із грошовими коштами. Внутрішній аудитор узагальнює і аналізує усі виявлені недоліки, вказує їх вплив на дані фінансової звітності підприємства та визначає свої рекомендації щодо проблемних ситуацій.

Враховуючи, що персонал підприємства є невід'ємним елементом внутрішнього контролю, як, втім, і всіх інших стадій управління, керівнику, внутрішньому аудитору чи іншим посадовим особам підприємства, що здійснює функції внутрішнього контролю, при розробці процедур контролю обов'язково треба брати до уваги поведінку людей. Необхідно формувати у персоналу поведінкову модель, орієнтовану на сталість і безперервність внутрішнього контролю в повсякденній діяльності, виключати можливість у персоналу підприємства видавати керівництву непридатну, недостовірну або свідомо помилкову інформацію.

Ефективність внутрішнього аудиту визначається ще й тим, що в усій сукупності системи управління організацією контроль забезпечує зворотний зв'язок. Чітко організована і діюча система внутрішнього контролю за рухом грошових коштів сприяє запобіганню і вирішенню багатьох проблем у фінансово-господарської діяльності підприємства.

К.е.н. Булкот Г.В., магістр Сіренко С.М.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ЕФЕКТИВНОСТІ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

Як відомо, грошові кошти є найбільш ризиковою ділянкою контролю на підприємствах будь-якої сфери та напрямків діяльності.

Дані особливості визначають потребу в ефективній побудові системи внутрішнього аудиту ефективності грошових коштів.

Внутрішній аудит ефективності грошових коштів повинен враховувати особливості організації обліку, контролю та звітності на підприємстві, розподілу повноважень стосовно грошових розрахунків, автоматизації обліку, забезпечення підприємства касою, лімітом каси та рахунком в банку.

Всі ці особливості впливають на побудову внутрішнього аудиту загалом та внутрішнього аудиту грошових коштів зокрема. Враховуючи наявність матеріально-відповідальних осіб на підприємствах доцільно визначити відповідальних за проведення періодичних інвентаризацій каси і розрахунків, внутрішні форми звітності про оптимальний розмір грошових коштів в касі та дотримання касової дисципліни, плани руху грошових коштів за постійними статтями витрат та платіжні баланси.

Ефективність грошових потоків визначається не лише рівнем ліквідності та рентабельності грошових коштів, але й ділової активності їх використання, стану та плану їх надходження і використання, збереження та дотикання касової дисципліни.

Таким чином, технологія проведення аудиту операцій з грошовими коштами повинна складатись з таких процесів:

- 1) повної перевірки первинних облікових документів і облікових реєстрів, їх оформлення і змісту;
- 2) перевірки звітів касира, касової книги, грошових чеків, їх взаємозв'язку в обліковому процесі;
- 3) перевірки звіту про рух грошових коштів і відповідності його даних даним облікових реєстрів;

К.е.н. Булкот Г.В., магістр Скрипка В.В.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

АУДИТ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ І ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ: СУТНІСТЬ І ВІДМІННОСТІ

Перехід України до ринкових відносин почався розвитком підприємств недержавної форми власності та приватизації державного майна. Такі події вимагали принципово нових підходів до створення системи державного фінансового контролю.

Актуальною проблемою нашого часу постав пошук нових форм державного фінансового контролю, які забезпечують підтримку між державою, громадським суспільством і ринковими силами в процесі використання державних бюджетних коштів; назріла потреба в оцінці ефективності управління державними ресурсами, яка відповідно повинна привести до модернізації державного фінансового контролю й спрямування його на проведення глибокого аналізу системи державного управління.

Вирішення проблем ефективності управління державними ресурсами та здійснення дієвого державного фінансового контролю за діяльністю виконавчої влади, яка використовує суспільні ресурси, надзвичайно актуальні сьогодні. У світовій практиці державний фінансовий аудит набув значного поширення.

Основною передумовою державного фінансового аудиту є взаємна зацікавленість фірми в особі його власників, держави в особі податкової адміністрації і самого аудитора в забезпеченні реальності та достовірності обліку і звітності. Аудит є обов'язковою частиною цивілізованого функціонування ринкової економіки країни.

Значну увагу дослідженню відмінностей понять «аудит державних фінансів» і «державний фінансовий аудит» приділено у своїх працях провідними вітчизняними та закордонними вченими-економістами.

Державний фінансовий аудит є складовою системи управлінського контролю держави, сутність і значення якого – у наданні комплексної оцінки законності та ефективності використання державних чи комунальних коштів і майна для реалізації запланованих цілей, встановлення факторів, які цьому перешкоджають, та розроблення обґрунтованих пропозицій, спрямованих на зміцнення ресурсної бази бюджетів усіх рівнів, економне та раціональне використання ресурсів держави та підвищення ефективності внутрішнього контролю.

Державний фінансовий аудит та аудит державних фінансів – порівняно нові процеси для нашої країни, тому ще немає напрацьованої термінології цих термінів. На думку окремих авторів, запровадження державного фінансового аудиту є лише даною моді, надуманою справою, адже за багатьма ознаками державний фінансовий аудит і ревізія майже однакові [1].

Мних Є.В. вважає, що державний фінансовий аудит – це перевірка й аналіз стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку й достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю [2]. Таким чином, це визначення більш широкого поняття – «державного фінансового контролю».

Тому, не зрозуміла сутність саме державного фінансового аудиту як форми контролю, оскільки відсутні ознаки аудиту такі як незалежність, оцінка, надання висновків.

При цьому вчений наголосив, що державний фінансовий аудит є формою державного фінансового контролю. З термінологією поняття аудит державних фінансів ситуація ще складніша.

Думки О. Шерстюк [3] та О. Денисюк [4] розходяться. Тому, на думку авторів даного дослідження, аудит державних фінансів визначено як механізм надання аудитором користувачеві впевненості в тому, що інформація, на підставі якої приймають рішення, пов'язані з управлінням державними фінансами, є надійною, а самі рішення можуть бути визнані адекватними. Незважаючи на те, що дано широке визначення аудиту державних фінансів, сутність аудиту в підручнику розкрито через призму державного контролю та державного

reevaluation of fixed assets, to control the correctness of reflection of the results of inventory. Also, the main goals of the control are: to check the timeliness and correctness of the documenting and the reflection in the accounting ledgers, the integration and withdrawal of property, plant and equipment, to check the correctness of charging and viability of determination of the depreciation method and timeliness and completeness of its inclusion in production expenses. Also, during the process of control one should check the correctness of charge and writing-off of depreciation of fixed assets. And the main sources for monitoring procedure behind a property, plant and equipment are: primary documents, registers of synthetic and analytic accounting, annual financial reporting, tax accounts.

Reference:

1. Polozhennya (standart) byhhalterskoho obliky 7 «Osnovni zasoby» [Zatverdzhene Nakazom Ministerstva finansiv Ukraini vid 27.04.2000 № 92 [zi zminami i dopovnenniyami] [Elektronniy resurs] // Verhovna Rada Ukraini [sayt]. - Rezhim dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
2. Golov S. F. Upravlinskiy oblik [Tekst]: [navch. posibnik] / S. F. Golov. – K.: Libra, 2003. – 704 s.
3. Instruktsiya po Inventarizatsii osnovnih zasobiv, nematerialnih aktiviv, tovarno-materialnih tsinnostey, groshovih koshtiv i dokumentiv ta rozrahunkiv vid 11.08.1994 № 69 [zi zminami i dopovnenniyami] [Elektronniy resurs] // Verhovna Rada Ukraini [sayt]. - Rezhim dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0202-94>.

accounting of fixed assets, acts of integration, the inventory cards, the accounting ledgers that are displayed for the reflection of economic transactions of the accounting of fixed assets, documents from the previous audits and controls, statistics of the quarter and annual accounting, tax accounting, statistical and operational reporting.

During the control of a fixed assets also the important element is the implementation of depreciation, that influences on profit and cost value. Charging of depreciation expenses is applied monthly during the useful life of the object.

In the course of the control of fixed assets it is necessary to establish the timeliness of realization of revaluation according to the accounting policy. During decision-making about revaluation of a property, plant and equipment it is necessary to consider that in the future they will be revalued regularly, and that the cost of fixed assets in the accounting mustn't differ substantially from the current value, and in accordance it is necessary to control the correctness of the reflection of the revaluation in the accounting.

During the control of the documentation of the repair transactions and the improvement of a fixed assets it is controlled the correspondence of the executed services.

At the enterprise one should control the consistency of the reflection of fixed assets, the correctness of liquidation and writing-off of fixed assets according to such documents, as the acts of liquidation, and documents that confirm the expenses of liquidation of fixed assets and the capitalization of material values from their writing-off.

All the information that are collected about the control of fixed assets can be executed by such methods as: information descriptions and comparative account; analytical grid, calculations; interim controlling acts; grouping of the problems that were discovered during the inspection; reflection of the results of checks in the corresponded section of the certificate of inspection.

So, summing up all above-mentioned, it is possible to draw a conclusion that the main destination of control of a property, plant and equipment is the procurement of observance of the law and of economic viability of operational and financial activities. The destination of the control is to check the correctness of reference of tangible assets to property, plant and equipment, to check the verity of valuation and

фінансового аудиту, недостатньо уваги приділено питанню практики реалізації аудиту державних фінансів стосовно державної системи аудиторами.

Таким чином, дуже важливо розмежувати два поняття – «аудит державних фінансів» та «державний фінансовий аудит». Незважаючи на те, що вони мають дуже багато спільного, між ними є фундаментальна відмінність стосовно суб'єктів, які здійснюють аудит.

Державний фінансовий аудит здійснюють тільки державні органи, тоді як аудит державних фінансів охоплює і види аудитів, які здійснюють незалежні аудитори та організації.

Отже, узагальнюючи все вищевикладене, можна зробити висновок, що з метою уникнення подальших розбіжностей між поняттями пропонується виділити такі основні напрями удосконалення: удосконалення законодавчої бази шляхом впровадження точних визначень понять «аудит державних фінансів» і «державний фінансовий аудит». У вітчизняній нормативній базі та економічній літературі немає єдиного погляду на державний фінансовий контроль та місце і роль у ньому державного фінансового аудиту; використання поняття «аудит» відносно діяльності державних органів нині немає чітких правових підстав. Це створює низку правових проблем, особливо для діяльності Рахункової палати, яка до основних напрямів своєї діяльності зараховує проведення аудиту ефективності використання державних коштів. У Законі України «Про Рахункову палату» [5] не приписано здійснення нею аудиторської діяльності. Лише в ст. 21 вживаються двічі словосполучення з корінним терміном «аудит», який стосується не палати, а органів «внутрішньовідомчого контролю та аудиту» і «аудиторські служби». Перелік конкретних сфер, у яких Рахункова палата може контролювати ефективність, також обмежений. До них належать визначення ефективності та доцільності видатків державних коштів, валютних та кредитно-фінансових ресурсів, використання іноземних кредитів і позик, що отримуються Урядом України від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій, розміщення централізованих валютних та фінансово-кредитних ресурсів, які надаються на поворотній основі, фінансових ресурсів.

Отже, виконання зазначених пропозицій призведе до покращення ефективності державного фінансового аудиту і зміцнення економічної безпеки

на шляху інтеграції України у світове співтовариство системи фінансового контролю та аудиту.

Вирішення вищевикладених проблем відмінності понять «аудит державних фінансів» і «державний фінансовий аудит» дасть можливість поліпшити бюджетну дисципліну, звести до мінімуму зловживання в бюджетній сфері та використанні державного майна, удосконалити управління державними фінансами й досягти стандартів демократичних країн, розв'язати проблему неефективного господарювання у державному секторі економіки.

Література:

1. Бутинець Ф. Ф. Контроль і ревізія : підруч. / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – [3-є вид., доп. і перероб.]. – Житомир : Рута, 2002. – 544 с.
2. Мних Є. В. Державний фінансовий аудит: методологія та організація : моногр. / Є. В. Мних. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 319 с.
3. Шерстюк О. Л. Аудит державних фінансів : навч. посіб. / О. Л. Шерстюк. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 340 с.
4. Денисюк О. М. Аудит державних фінансів : навч. посіб. / О. М. Денисюк, О. О. Разборська – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2012. – 488 с.
5. Закон України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 № 576-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/576-19>

PhD, Associate Professor Bulkot A.V., Master of Science Pecherska N.P.
*State Higher Educational Establishment «Kyiv National Economic University
 named after Vadym Hetman», Ukraine*

CHARACTERISTICS OF THE CONTROL OF FIXED ASSETS AT THE ENTERPRISES OF UKRAINE

Today the subject of the control of fixed assets is currently important for effective management of the enterprise. Fixed assets are important elements of functional ensuring activity of the enterprise. Expansion of the information of fixed assets is noted in accounting policies, the enterprise independently chooses a form of maintenance of accounting records, by following the Law of Ukraine «About accounting and financial statements» and the National Standard of Accounting 7 «Fixed assets». The main types of the control of fixed assets are revealed as inventory and documentary checks, also it is important to control the observation of conditions of preservation of the property, that belongs to the category of fixed assets [1]. For the control of fixed assets also one can use Methodical recommendations of accounting of a fixed assets No. 561 and the Instruction about application of the Plan of business account.

According to the law of Ukraine «About accounting and the fiscal accounting» the terms of the implementation of the inventory is determined by the director of the enterprise, except the cases when the inventory is obligatory. Documentary check determines correctness and accuracy of reflection of the information and well-timed reflection in the accounting registers of entrance of a fixed assets, their internal transfer and withdrawal. Process of accounting and use of fixed assets depends on correctness of documentary registration.

As check of a fixed assets is rather volume work, it is possible to use the selective control. During documentary control it is necessary to use such documents: the order concerning the accounting policy, the primary documents concerning the